

Civil érték 1995 óta

WEKERLE

2020.
XXVI. ÉVFOLYAM
3. SZÁM

A WEKERLEI TÁRSASKÖR EGYESÜLET TÁJÉKOZTATÓ LAPJA

A 8. nyomvonal javaslat: a patak mellett, végig kéreg alatt

Felülnézet

Metszet

- **A WTE nyomvonal javaslata**

- **Határ út–Galvani körút: hol állunk**

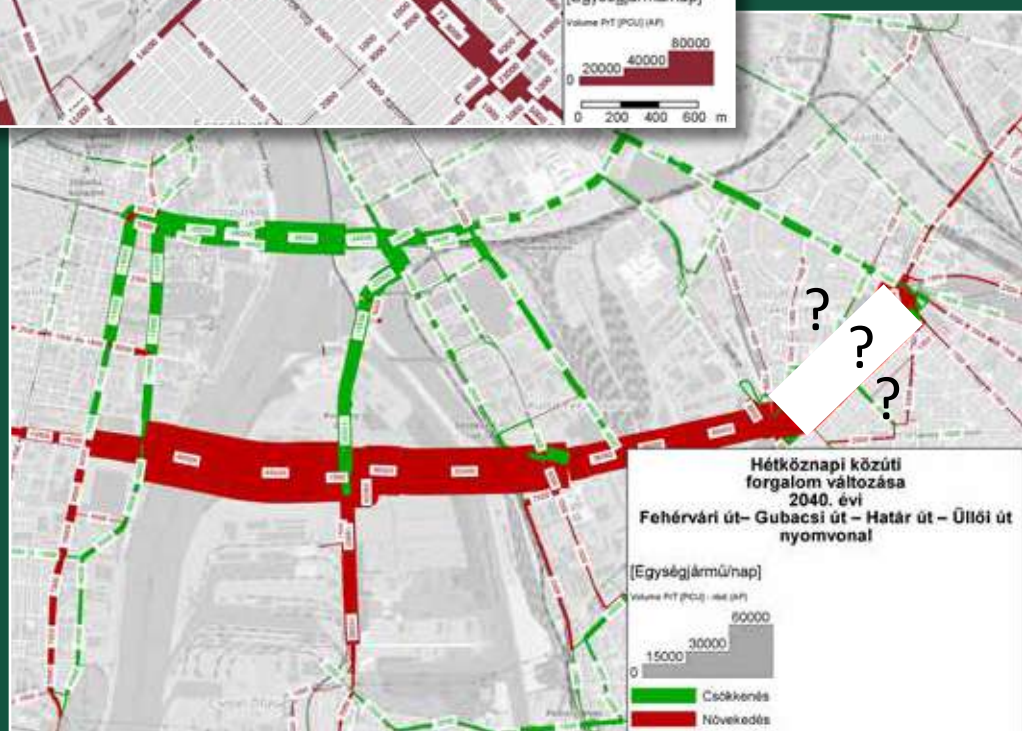
- **Biztosan emelkedik a forgalom**

- **Aláírásgyűjtés**

Bízhatunk-e forgalomcsökkenésben a Határ úton, ha a +1 verzió valósul meg, és a jelenlegi út marad?

- › A forgalmat az új híd(hidak) Budáról akkor is átvezetik a pesti oldalra.
- › A területfejlesztések, barnamezős beruházások mindenképpen megvalósulnak (például az Illatos és a Soroksári út mentén).
- › A belvárosi forgalomcsillapítás következménye forgalom-áthelyeződés a külső kerületek felé.

Forgalombecslési adatok bizonyítják, hogy nem lesz forgalomcsökkenés a Határ úton, akkor sem, ha a belvárosban sikerül is azt csökkenteni.

Két ábra a forgalom jövőbeli változásáról a döntéselőkészítő tanulmányból és annak prezentációjából – a Gyáli út – Üllői út közötti szakaszra tervezett útverziók kitörlésével.

Hol fog elmenni napi 40 000 autó?

- › A mostani Határ úton?
- › „Menekülő útvonalakon”, például a Wekerle és a József Attila lakótelep belső útjain?
- › A jövőben valamikor mégis bővítik a Határ utat, esetleg a felszínen futó úttal a villamos melletti zöld sáv rovására?
- › Vagy most döntés születik arról, hogy egy olyan úton, amely
 - a Wekerletelepet és a József Attila telepet a lehető legrövidebb szakaszon érinti és távol van a lakóépületektől;
 - a teljes nyomvonal kéreg alatt fut, ami által sokkal kisebb környezeti károkozás érhető el;
 - az erdő minimálisan sérül, a lehető legnagyobb összefüggő zöldfelület marad meg és az építkezés áldozatául eső növényzet túlnyomó része pótlásra kerülne.

További információ: wekerletelep.hu

Meghitt, szeretetteljes karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk minden Olvasónknak!

Tartalom

Beköszöntő.....	1
Visszapillantó: <i>Mi történt eddig a Határ út – Galvani körút ügyében?</i>	2
WTE: <i>Búcsú a Bolhapiactól?</i>	13
Jelfák az úton	14
Ahol élünk: <i>IV. CÉGÉR filmfesztivál</i>	15
Épített örökségünk: <i>10 éves a felújított Kós Károly tér</i> ..	16
Iskolák, Óvodák.....	19
WKK: <i>Búcsúzik az igazgató</i>	20
Klímaparát Wekerle: <i>Ökotasznó, Klímastratégia</i>	22
Wekerlei konyhák, Hirdetés. . . .	24

Wekerle

A Wekerlei Társaskör Egyesület ingyenes tájékoztató lapja

Alapította: Dr. Kóczán László

Főszerkesztő: Dr. Engloner Attila

A Szerkesztőbizottság tagjai:

Jedlőczki Berta, Nagy Attila,

Nagy Tamás, Szilágyi Szabina

Korrektúra: Papp Zsuzsanna

Tördelés: Babay Bt.

Hirdetésszervező:

Péterffy-Bohata Sára

06-30-620-5625

Kiadó: Somló Judit WTE-elnök

A szerkesztőség címe:

1192 Budapest, Kós Károly tér 10.

Telefon: 280-0114

Címlap: A Társaskör javaslatának, a „8. nyomvonaltervnek” az illusztrációja – felülnézeti és metszeti kép.

Készítette a FÖMTERV anyagának felhasználásával: Vass Sándor.

Nyomda: SÉRIART Nyomdaipari Stúdió

Megjelenik évente háromszor 5300 példányban

A szerkesztőség a kéziratok tartalmáért

nem vállal felelősséget.

ISSN 2061-6627

Kedves Olvasóink!

Az év végéhez közeledve a Wekerlén hagyományosan a közelgő ünnepekre és a közös ünnepségre készülünk. Közösen várjuk a Mikulást, adventi gondolatokat osztunk meg egymással, karácsonyi adományokat gyűjtünk és feldíszítjük a wekerlei karácsonyfát. De ez az év más. Több ok miatt is.

Most már tudjuk, nem vagyunk túl a világjárvány okozta szörnyűségek, sőt egyre súlyosabb a helyzet. Maszkviselés mindenhol, kijárási tilalom, bizonytalanság az iskolák, óvodák működésében, növekvő számú megbetegedések – immár a közvetlen környezetünkben. És áldozatok...

Eltűnt a találkozások, társas érintkezések, közös időtöltések számos lehetősége, elmaradtak és elmaradnak nagyon várt programok. Hiába készültek az önkéntesek, hogy a Mikulás személyesen, a szánjáról köszönthesse a wekerlei gyerekeket. A „vészhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések” miatt nem lehetett megtartani még másmilyen, a járványhelyzethez igazított formában sem a rendezvényt. Ugyanezen ok miatt számos más közös program is elmarad.

Amit tehetünk, hogy egy kicsit mégis „együtt készülődjünk” az ünnepekre, hogy felidézzük az Adventi naptár tavalyi gondolatait!

Az idei évbúcsúztató azonban nemcsak a világjárvány súlyos következményei miatt más, hanem azért is, mert nagyon fontos, a Wekerle jövőjét akár örökre befolyásoló döntés elkészítése folyik. A Határ út sorsáról, a Wekerle közelébe tervezett új, nagy forgalmú, többsávos útról döntenek hamarosan.

A Wekerle újság oldalain 2017 óta foglalkozunk az új, dél-pesti körút építésével, azóta számolunk be rendszeresen az éppen tudható tervekről, információkról. Kezdetben nehezen ment az információgyűjtés, nagyon meglepő volt, hogy egy ennyire előrehaladott állapotban levő projektről milyen sokáig nem tudtunk semmit. Azóta eltelt több mint három év. E mostani, évbúcsúztató számunkban röviden összefoglaljuk, hogy mi történt az eltelt évek alatt, és melyek a legfrissebb fejlemények.

A Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa december 31-ig kell döntést hozzon. Az eddig megvizsgált útvonaltervek közül kettő az Ecseri út felé haladna és elkerülné a Wekerlét, négy további változat szerint a napi több mint 40 000 egységjármű forgalom a Határ út menti sávban jelenne meg – részben vagy egészben a felszínen. Egy úgynevezett +1-es verzió szerint az új Duna-híd megépítik, de a Soroksári út – Gubacsi út vonalában megáll a levezető út tervezése.

Sokan azt remélték, hogy ez a +1-es verzió az elfogadható, mert budapesti szintű forgalomcsökkentéssel megoldódhat a Határ út problémája. Azonban léteznek vizsgálatok, amelyek bizonyítják, hogy a belvárosi forgalomcsökkentés (ha sikerül is elérni) eredménye a Határ úton mindenképpen forgalomnövekedés lesz. Sőt arról is szólnak hírek, hogy amennyiben nyilvánvalóvá válik (nem utolsó sorban az új építendő hídnak, illetve hidaknak köszönhetően) a megemelkedett forgalom, a +1-es verzió azt is jelentheti, hogy a Határ út és a villamospálya közötti erdősávot kiirtják és annak helyén, a felszínen végzik el a Határ út bővítését.

A Társaskör azonban javasolt egy új, 8. útvonaltervet (ez látható újságunk címlapján), amely a Wekerletelepet és a József Attila-telepet a lehető legrövidebb szakaszon érinti, a teljes nyomvonal kéreg alatt fut, ami által sokkal kisebb környezeti károsítás érhető el, továbbá az erdő minimálisan sérül, mert a patak melletti vonalvezetés miatt a lehető legnagyobb összefüggő zöldfelület marad meg és az építkezés áldozatául eső növényzet túlnyomó része pótlásra kerülne.

A WTE alternatíváját támogatja Gajda Péter Kispeszt polgármestere is, és aláírásával rengeteg wekerlei-kispesti polgár. A támogató aláírások gyűjtése jelenleg is folyik, az aláíróv megtalálható a wekerletelep.hu címen.

*Dr. Engloner Attila
főszerkesztő*

Galvani körút – Határ út: mi történt eddig, hol állunk jelenleg

ELŐZMÉNYEK

A Hungária gyűrűn kívül eső körút megépítésének gondolata először 1934-ben a Magyar Touring Club által készített fejlesztési tervben jelent meg. Később a szakma egyre többet foglalkozott a 70-es években „Munkás körút”, a 90-es években „Körvasútsori körút” névvel illetett feladattal. Az új körút építésének igénye a belső városrészek forgalmi terhelésének mérséklése, a régi Pest határán kialakult, alulhasznosított, úgynevezett „rozsdá” övezetek aktivizálása, és nem utolsósorban az alkalmatlan utakon vezetett gyűrűirányú belső forgalom környezetterhelésének csökkentése miatt vált egyre erősebbé. Ez utóbbi probléma kiéleződése vezetett a Határ út mentén élő wekerleiek felpályás útlezárással történő tiltakozásához is 2004-ben.

Foto: Földi Imre (MTTI)

Tiltakozás felpályás útlezárással a Határ úton 2004. november 15-én

A Wekerlei Társaskör Egyesület felkarolta a Határ útiak tiltakozását és támogatta azt a Kispesti Önkormányzat is. A Fővárosi Közgyűlésben folytatott lobbizás eredményeként a 2009-ben elfogadott és a 2020-ig javasolt fejlesztéseket tartalmazó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve című dokumentum elsőbbséget biztosított a körút déli szakasza megépítésének, szemben a korábban előnyben részesített északi szakasszal. A Közgyűlés még az út telkét is meghatározta a villamospálya Illatos árok felé eső oldalán. 2010-ben azonban más feladatok kerültek előtérbe.

A déli szakasz megépítésének ügye a 2024-es olimpiai pályázatánál került újra elő.

2016-ban kormányhatározat (1054/2016. (II.15)) rendelkezett a „Tervezési előkészítés a Galvani úti közúti híd és kapcsolódó úthálózat építésére – Új 2x3 sávú közúti Duna-híd tervezése a Galvani út Illatos út vonalában. A kapcsolódó úthálózat tervezési határa a Fehérvári út – Üllői út közötti szakaszra terjed ki.”

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a NIF Zrt-t bízta meg a szükséges előkészítési munkák, megvalósíthatóság-

gi tanulmány, környezeti hatástanulmány, engedélyezési tervdokumentációk elkészíttetésével, az ezekhez szükséges közbeszerzések lebonyolításával, szerződések megkötésével.

A projektet az olimpiai pályázatért is felelős Fürjes Balázs, a kiemelt budapesti beruházások kormánybiztosa és Seszták Miklós fejlesztési miniszter vezette.

NIF Zrt. Tervezési Szerződést kötött a tárgyi projekt tervezési feladatainak ellátására kiírt közbeszerzési eljárás nyertesével a FŐMTERV Zrt. – UNITEF'83 Zrt. – UTIBER Kft. közös ajánlattevő Tervezőkkel.

A beruházások az olimpiai pályázat visszavonásáról született, 2017 februári döntés után sem álltak le, sőt, újabb lendületet nyertek.

2017

Három, a Határ úti Kiserdőt érintő nyomvonalterv vált ismertté. Az egyik a József Attila-lakótelep felé eső oldalon, az Illatos-árok felett, a másik a Kiserdő közepén, a harmadik, a Wekerléhez legközelebb futó nyomvonal pedig a mostani villamossínek mellett lett kijelölve. A Wekerle újság kérdésére a tervező jelezte, hogy megvizsgálja a Kén utca–Ecseri út irányú nyomvonal megvalósíthatóságát is.

JÚLIUS

A Wekerlei Társaskör Egyesület levelet írt a NIF Zrt. vezérigazgató-helyettesének és igazgatóhelyettesének, amelyben kérte a WTE számára a projekt partnerségi egyeztetésbe való részvételt, az egyesület képviselőjének az egyeztetésekbe történő bevonását. A Társaskör azonban nem kapott meghívást a szakmai egyeztetésekre, az előkészítésbe a helyeket nem vonták be.

AUGUSZTUS

A Kispesti Városházán szakmai egyeztetésre került sor az építendő NIF Zrt., a beruházó UTIBER Zrt., valamint a Polgármesteri Hivatal érintett vezetői és szakértői között. Akkor már a Wekerléhez közeli nyomvonalat valószínűsítették (a Wekerle újság 2017/2. számának címlapja is ennek illusztrációjával jelent meg). A tervek a Határ út szervízútként történő meghagyásáról szóltak, a Kén utca–Ecseri út nyomvonal lekerült a napirendről.

A Wekerle újság 2017/2. számának címlapja

SZEPTEMBER

Az előzetes elképzelések szerint szeptember 20-án kellett volna döntenie a tervzsűrinek a Soroksári-Duna és az Üllői út közötti nyomvonalról. A Kiserdő mindkét oldalán megmozdultak a közösségek, Facebook-csoport is elindult a Wekerlén és a József Attila-lakótelepen élők között.

Ferenczi István kezdeményezésére fórumot tartottak a KMO-ban. A Wekerlei Napokra az önmagukat a Facebookon megszervező Kiserdővédők standdal települtek ki.

Fürjes Balázs azt kérte a NIF Zrt. vezérigazgatójától, hogy a nyomvonal tervezésének haladéktalan leállítása mellett, a munkaközi terveket vonják vissza és *„kiemelten környezetbarát, a zöldfelületek megóvását szem előtt tartó nyomvonalvizsgálatot folytassanak le.”*

Részletek Fürjes Balázs, kiemelt budapesti beruházások kormánybiztosa Nagy Róbert Attila Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő ZRT vezérigazgató részére 2017. szeptember 18-án írt leveléből:

(...) Budapest Főpolgármesterével és a nemzeti fejlesztési miniszterrel többször egyeztetve, az ő kifejezett egyetértésükkel és jóváhagyásukkal arra kérem Vezérigazgató urat, hogy az Új Duna-híd kapcsolódó közlekedési infrastruktúrája – József Attila-lakótelep és a Wekerle telep között húzódó úgynevezett „Kiserdőt” érintő – részzszakaszának munkaközi terveit vonja vissza. E tervek egészen bizonyosan nem fognak megvalósulni.

(...) Kezdjék meg legalább 3-4, a fenti nyomvonaltól elterő olyan környezetbarát műszaki megoldás és nyomvonalváltozat vizsgálatát, amelyek megóvják a természeti környezetet, biztosítják a „Kiserdőt” – erdőszáv megőrzését, felhasználóbarát gyalogos megközelítését, a lakosság általi látogatást és használatot, és legyenek tekintettel a József Attila-lakótelepen, valamint a Wekerle telepen lakók teljesen jogos érdekeire.

(...) A miniszter és a kormánybiztos által megismert változatokat a végleges döntés előtt érdemben és alaposan egyeztetni kell majd a Főpolgármesterrel és a kerület lakosságával, az önkormányzatokkal, a polgármesterekkel, és a városrészek egyéni országgyűlési képviselőivel.

(...) A budapesti városrészeket, budapesti kerületeket érintő szakmai munka során a mérnöki-műszaki szempontok mellett, azokat megelőzően mindig legyenek figyelemmel a budapestiek, a kerületi lakosok, a helyben lakók jogos és méltányos érdekeire.

OKTÓBER

A WTE levélben fordult Gajda Péter polgármesterhez, hogy tájékoztatást kérjen a beruházás állapotáról, illetve arról, hogy hogyan kívánja biztosítani az önkormányzat a társadalmi párbeszédet, az érdemi szakmai és lakossági egyeztetést. Az Egyesület egyúttal hangsúlyozta, hogy

a Határ út környékén élők problémáit, a lakókörnyezet jelenleg is meglévő káros terhelését meg kell oldani. A Társaskör levelét és Gajda Péter válaszát a Wekerle újság 2017/3. számában teljes terjedelmében közöltük.

Részlet Gajda Péter Társaskörnek írt válaszából (2017. október 19.)

„Utoljára hivatalos tájékoztatásként Fürjes Balázs kormánybiztos úr Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. vezérigazgatójának írott levelét kaptam meg másolatban, amit mellékelve megküldök Önnek. Sajnos, az abban foglaltakon felül egyéb hivatalos tájékoztatást nem kaptam. Én ezt követően, a szakértői véleményt (amit jelen levelémhez is mellékelek) továbbítottam az illetékes döntéshozók felé. Továbbá kifejtettem, hogy a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara Környezetvédelmi Természetvédelmi Vízügyi Szakmai Tagozata szakértőinek véleménye alapján új alternatívát javasolunk a Határ út mentén tervezett nyomvonal megtervezéséhez. Támogatjuk azt a megoldást, mely szerint a IX. kerületi Kiserdőt és közvetetten, mégis közvetlenül a Wekerletelepet érintő útvonal a kéreg alatt fusson, akár a jelenlegi nyomvonal alatt. A felszínen meglévő jelenlegi 2x1 sávós út pedig szervizútként működjön a továbbiakban, kizárólag célforgalommal, ezáltal enyhítve a Főváros közlekedési gondjait, megőrizve a kiserdőt és csökkentve a Wekerlén élőkre a jelenleg Határ úton zajló átmenő forgalom jelentette terhelést.”

DECEMBER

Megjelent egy újabb kormányhatározat (1693/2018.(XII.17.) Korm. hat.), amely a Csepelt és Ferencvárost összekötő Új Duna-híd és a Férihegyi repülőtér közötti út infrastruktúrális fejlesztési terveit, felelőseit és a határidőket tartalmazta.

A feladattal megbízott NIF Zrt. nem egyeztetett a lakossággal, és arról sem érkezett hír, hogy az illetékes önkormányzatokat tájékoztatta volna. Megkerestük a NIF Zrt.-t, amely ennyit közölt: a *„szükséges vizsgálatok elvégzését követően a Tervező 2018. április 15-ig elkészíti tanulmányát, melyet a beruházás tervfázisainak megfelelően Társaságunk az érintett szervezetekkel, így – többek között – Budapest XIX. kerület Kispest Önkormányzatával is megoszt majd.”*

2018

MÁRCIUS

A Kiserdőért aggódók, információk hiányában, levelet fogalmaztak meg Seszták Miklós miniszter felé az érintett lakosság nevében és tájékoztatást kértek: hol tart az alternatív nyomvonalak tervezési folyamata? Aláírásokat gyűjtöttek, amelyhez a WTE segítségét kérték.

MÁJUS

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közlekedésért felelős helyettes államtitkára, dr. Mosóczi László úr 2018. május 22-én kelt levelében a fejlesztés végrehajtásáról tájékoztatta a WTE-t.

Részletek Mosóczi László helyettes államtitkár leveléből (2018. május 22.)

„a kapcsolódó úthálózat tervezését úgy kell megvalósítani, hogy az figyelemmel legyen az érintett természeti értékekre, a zöldfelületek és a környék lakói életminőségének megőrzésére, javítására, ezért a tervezés során meg kell vizsgálni az ezt lehetővé tevő kiegészítő vagy alternatív műszaki megoldásokat is.” (...)

„megrendelői észrevételek átvezetését és a továbbtervezésre vonatkozó döntés meghozatalát követően kerül sor a projekt társadalmi egyeztetésére, (...) az érintett szervezetekkel történő újabb szakmai egyeztetésre, valamint a lakosság tájékoztatására.”

OKTÓBER

A NIF beruházási vezérigazgató-helyettese arról tájékoztatta Gajda Pétert, Kispest polgármesterét, hogy létrehozzák a Projekt Tanácsadó Bizottságot, amelyet a Miniszterelnökség elnököl. A fejlesztésre vonatkozó újabb információkért a WTE felkereste az érintett IX., X. és XIX. kerület polgármestereit, akik egyhangzóan úgy nyilatkoztak, hogy ilyenekkel nem rendelkeznek. A WTE, mint projekt-partner sem ismert e tárgyban előrehaladást.

Hónapok teltek el, és nem érkezett hír alternatív nyomvonalak vizsgálatáról, a lakosságot senki sem kereste fel a társadalmi párbeszéd megkezdése céljából. Aztán egy más témájú lakossági fórumon (amely alapvetően az Észak-Csepel területére tervezett, korábbi nevén Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program, ma Déli Városkapu Program által érintett észak-csepeli és ferencvárosi területek szabályozási besorolásának módosításáról szólt) ismét napirendre került az új út ügye. A fórum tárgyat képező dokumentumban eldöntött tényként írtak a Kiserdőn keresztül megépítendő 2x2 sávú útszakaszról. A terv újdonsága az volt, hogy a korábbi, felszínen vezetett változat helyett az új út félig süllyesztve, de fedetlenül kerülne megépítésre.

2019**JANUÁR**

A Társaskör január 7-re partneri megbeszélésre invitálta a szintén wekerlén működő Wekerlei Polgári Egyesület elnökét, az Átalakuló Wekerle illetve a „Van más út-összefogás a Kiserdőért” csoport képviselőit. Meghívót kaptak az érintett kerületek kormánypárti polgármesterei, Bácskai János (IX. kerület) és D. Kovács Róbert Antal (X. kerület), valamint a Wekerlén élő dr. Tarnai Richárd Pest megyei kormány megbízott is. Utóbbi által vezetett Kormányhivatal felel Budapest főváros és Pest megye területére kiterjedő illetékességgel a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátásáért, így a Kiserdőért is.

A megbeszélésen a felsoroltak közül csak a civilek képviselték magukat. Tarnai Richárd kormány megbízott levelében arról értesítette a Társaskör elnökét, hogy a „Kiserdőt érintő

úthálózat-fejlesztéssel kapcsolatban a Pest Megyei Kormányhivatalhoz nem érkezett megkeresés sem a beruházó, sem a kivitelező részéről. Jelenleg tehát hivatalunk előtt ezzel kapcsolatos ügy nincs folyamatban.” Azaz a mintegy 26 ezer fős lakosságot képviselők megkeresése nem érte el a hivatal ingerküszöbét, számukra nem keletkezett „ügy”. A X. kerület polgármestere a találkozó után telefonos egyeztetésen szintén azt közvetítette, hogy nincsenek konkrét információi az ügyben, de a jövőben szívesen folytat erről egyeztetést a civilekkel, amennyiben a tervek ismertté válnak. A IX. kerület polgármestere – aki egyébként a Wekerletelepen lakik, a Határ úthoz igen közel – szintén nem fogadta el a meghívást. Írásban a következőkről tájékoztatta a WTE-t: „A Kiserdő rehabilitációja, védelme Ferencváros számára kiemelt jelentőségű feladat. Jelenleg csak azokkal az információkkal rendelkezem, amelyeket a december 19-i Tervpályázat eredményhirdetésén Fürjes Balázs államtitkár a közvéleménnyel megosztott.”

A Társaskör és a Wekerlei Polgári Egyesület, egyetértve azzal, hogy az érintett lakosságot meghallgatni és tájékoztatni kötelező, levelet írtak dr. Gulyás Gergelynek, a Miniszterelnökséget vezető miniszternek, válaszáért kérve, hogy „mikor várható az Új Duna-hídhöz kapcsolódó úthálózat tervezésével összefüggésben a lakossági egyeztetés, és mely szervezet köteles azt megszervezni?”

Részlet a Gulyás Gergelynek írt levélből

„Tisztelt Miniszter úr! Kérjük, hívja fel az ügyben felelősök figyelmét arra, hogy az érintett mintegy 26 ezer választópolgár elvárja azt, amire őket a jogszabály felhatalmazza. Nevezetesen azt, hogy a végső tervek előtt megismerhessék a szóba jöhető műszaki megoldásokat, alternatív útvonalakat. Továbbá azt, hogy társadalmi szervezeteik közreműködésével az általuk készített megoldásokat a tervezőkkel egyeztethessék.”

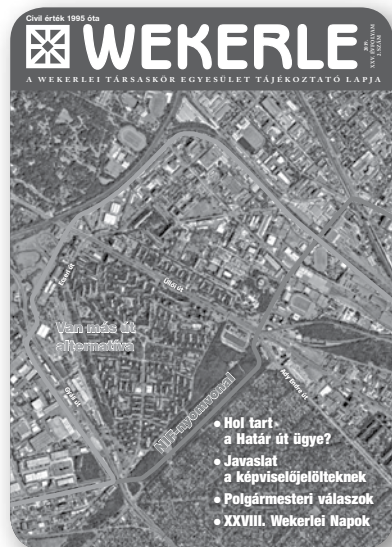
FEBRUÁR**Részlet Gulyás Gergely válaszából**

„A Határ út menti Kiserdő kapcsán a kormányzat álláspontja nem változott: a Kiserdő ügyében nagy körültekintéssel kell eljárni. Olyan tervekre van szükség, amelyek eredményeképpen mindenki jobban jár. Kiemelten fontos, hogy olyan megoldás szülessen, amely a Határ úton érzékelhetően csökkenti a személy és teherautó forgalmat, és emellett jobb minőségű zöldfelület és közpark szolgálja a környéken élőket. A megoldást keresve közösségi tervezésre van szükség az érintett kerületek és az ott lakók részvételével.

A levelükben hivatkozott kormányhatározatok szerint megkezdődhet a tervezési munka, melynek előkészítéseként a szóban forgó szakasz nyomvonalára, műszaki kialakítására, a kapcsolódó területrendezési és forgalomcsillapítási intézkedésekre vonatkozóan az érintett önkormányzatok és a helyi lakosság bevonásával további egyeztetésekre van szükség. (...) A partnerszervezetekkel történő egyeztetés az előttünk álló időszak feladata.”

Február 11-én egy fórum keretében a Kiserdővédők „Van más út” címmel alternatív útvonal javaslatukat ismertették. Ide a két érintett lakótelepen élőkön kívül meghívták a fővárosi, a ferencvárosi, a kőbányai és a kispesti polgármestereket és főépítészeket, a tervezőket, a kivitelezőket, valamint a beruházásért felelős államtitkárságot.

A Wekerle újság 2019/2. számának címlapja

fontosnak, hogy ott megszólaljanak. A kispesti kormánypárti önkormányzati képviselők szintén nem jelentek meg.

Február 25-én a WTE és a Kiserdővédők együttműködési megállapodást kötöttek, hogy „az Új Duna-hídhöz kapcsolódó közlekedési infrastruktúra-fejlesztés, ennek részeként a József Attila-lakótelep és a Wekerletelep közötti Kiserdőt érintő nyomvonal tervezésével összefüggő társadalmi egyeztetésben a szükséges mértékben együttműködnek”.

Részlet a Társaskör és a Kiserdővédők együttműködési megállapodásából

- „3. Az együttműködés körében a WTE kijelentette, hogy
- az MJT terület országos védelmet jelent a Wekerletelep épített és természeti értékeinek megőrzésére, a környezet védelmére, ezért az M5 bevezető – a Nagykőrösi úthoz hasonló 2x2 sávú út létesítését a lakóövezet határvonalán nem támogatja,
 - támogatja az olyan alternatív útvonalat, amely megfelel a Wekerlét ill. a wekerleiek érdekeit védő és képviselő alábbi szempontrendszernek:
 - az örökségvédelmi védettség, az értékmegőrzés irányelvei megvalósulnak,
 - a környezeti terhelést minimalizálja (levegő, zaj, rezgés),
 - tehermentesíti a Határ út forgalmát,
 - alternatívát nyújt a városi tömegközlekedés preferálásával,
 - nem lakott terület terhelésével nyújt megoldást az alternatív út nyomvonalára.
 - WTE a minimum célkitűzésekor a kéreg alatti megoldást fogja képviselni, amennyiben nincs lehetőség már egy másik nyomvonal megvalósulására.
4. A Kiserdővédők kijelentik és elfogadják a WTE 3. pontban megfogalmazott álláspontját.”

JÚNIUS, SZEPTEMBER

A Társaskör és a Kiserdővédők kétszer is találkoztak Fegyverneky Sándorral, a Kiemelt Kormányzati Beruházások Központja (KKBK) Kormánybiztosi Kabinet főtanácsadójával.

Egy kormányhatározattal az új Duna-híd közlekedési hálózatával összefüggő tervezési feladatok határideje 2020. június 30-ról 2022. december 31-re módosult. Ígéret hangzott el, hogy a Kiserdővédők által javasolt alternatív útvonalakat – köztük az Illatos út–Gyáli út–Ecseri út–Basa utca –, valamint a Kén utca–Ecseri úti nyomvonalat vizsgáltatja meg szaktervező irodájával a KKBK.

Részletek Fegyverneky Sándor 2019. május 24-én kelt leveléből

„A kormányzat álláspontja változatlan: a Kiserdő ügyében nagy körültekintéssel kell eljárni, olyan tervekre van szükség, amelyek megvalósításával mindenki jobban jár. Jobb minőségű, könnyen megközelíthető zöldfelület, rekreációs célú közpark álljon rendelkezésére az itt lakóknak, a Határ úton pedig a mai állapothoz képest jóval kisebb és a lakónegyedtől jobban elválasztott legyen a forgalom. (...)”

„A megoldást keresve közösségi tervezésre van szükség. A lakosság igényeinek felmérése, valamint a közös alapelvek meghatározása és elfogadása érdekében szakértői egyeztetést kezdeményezek és meghívom Önt, valamint munkatársait egy munkaindító megbeszélésre.”

2020

FEBRUÁR

Az FKT februári ülésén egyetértett azzal, hogy a megvalósuló új körút Soroksári út – Üllői út közötti szakaszán folytatni kell a tervezést a hat nyomvonalon kialakítási alternatíva vizsgálatával, és azzal, hogy a Soroksári út – Üllői út közötti szakasz megtervezése során kiemelten szükséges Budapest Főváros IX., XIX. és a Főváros Főváros Önkormányzatának és a közvetlenül érintett lakosságnak a bevonása. Amennyiben a vizsgálandó hat alternatíva közül a Tanács 2020. december 31-ig nem tud döntést hozni, a Projekt pesti végpontja a Soroksári útra vezető, a Ráckevei-Soroksári Duna-hídhöz kapcsolódó közúti csomópontban legyen.

ÁPRILIS

Vitézy Dávid a BFK vezérigazgatója kizárólag a Kiserdővédők számára (vagyis a partneri eljárásban hivatalosan résztvevő Társaskör és Wekerlei Polgári Egyesület számára nem) megküldte „Az Új Duna-híd kapcsolódó hálózat / II. szakasz tanulmány – diszpozíció” dokumentumot, mely a vizsgálandó nyomvonaltervek vázlatrajzait és ahhoz tartozó vizsgálati követelmények bemutatását tartalmazta.

AUGUSZTUS

Augusztus 28-án az Önkormányzatok számára készült egy prezentáció, amely 6+1 változat vizsgálatának eredményeit tartalmazta. A prezentáció anyaga később különböző hírportálokon is megjelent, így vált a civilek számára is megismerhetővé.

A 6+1 változat

1. változat: szakaszonként nyitott kéregalagút a Kiserdő területén
2. változat: zárt kéregalagút a Kiserdő területén
3. változat: zárt kéregalagút a Határ út alatt
4. változat: felszíni út a Határ út helyén
5. változat: a Ferencvárosi rendezőpályaudvart hídon keresztezve, Ecseri út nyomvonalát követve
6. változat: a Ferencvárosi Rendezőpályaudvart föld alatt keresztezve, Ecseri út nyomvonalát követve
- + 1 változat: nem épül új út (az út a Gubacsi útnál véget ér)

Az 1-4. változat szerint a napi több mint 40 000 egységjármű forgalom a Határ út menti sávban jelenik meg, ami az amúgy is túlterhelt Határ út mai forgalmának 3-4-szerese, és a Nagykőrösi út wekerlei szakaszával összemérhető nagyságrendű autóáradat. A 3. változat, amely a Határ út alatt, részben kéregalagútban vezetne, elkerülné ugyan a Kiserdőt, de a le- és felhajtó szakaszokon nyitott pályán, közvetlenül a wekerlei ablakok alatt futna. Ez számos további aggályt vet fel, továbbá hosszú építési idővel jár, és ez a legköltségesebb.

SZEPTEMBER

A projekt egyeztetésnek partnerségi eljárásába bejelentkezett civil egyesületek képviselőit, valamint a Kiserdővédőket szeptember 22-re online tájékoztatásra hívták, de a bemutatásra kerülő anyagot előzetesen nem kapták meg. Az internetre kikerült prezentáció alapján a Társaskör az online tájékoztató előtt nyilatkozatot adott ki, és levelet írt Vitézy Dávidnak, amelyben egy új nyomvonalterv-javaslatlall állt elő.

A Társaskör Vitézy Dávidnak írt levele és nyilatkozata (2020. szeptember 21.)

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

2020. szeptember 22-re online tájékoztatásra hívnak minket, azonban a bemutatásra kerülő anyagot nem kaptuk meg.

Az augusztus 28-án az önkormányzatok számára készült prezentáció a napokban különböző hírportálokon megjelent, így vált számunkra is lehetővé annak megismerése.

Sajnálatos módon ez a nyilvánosságra került anyag számos, a végső döntéshez elengedhetetlenül szükséges adatot nem tartalmaz.

Véleményünket tehát az internetről megismerhető, számos fontos elemet nem tartalmazó anyag ismeretében voltunk kénytelenek kialakítani, melyet fontosnak tartunk a prezentáció előtt megosztani Önnek.

A Wekerlei Társaskör nyilatkozata

a „Budapest, Galvani utca – Illatos út vonalában építendő útra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, környezeti hatástanulmány és építési engedélyezési tervek elkészítése Döntéselőkészítő tanulmány II. szakasz Gubacsiút– Üllői úti szakasz”

2020. 09. 22-i bemutatásához.

A Wekerlei Társaskör Egyesület, a Wekerletelepen élők érdekeit képviselő közhasznú civil szervezet, 2017 júliusában jelentkezett be a projekt-egyeztetés partnerségi eljárásába.

2020. szeptember 22-re online tájékoztatásra hívnak minket, azonban a bemutatásra kerülő anyagot nem kaptuk meg. A tervezéshez és döntés-előkészítéshez szükséges hatástanulmányok alapos ismerete nélkül nem világos, milyen céllal vesznek részt a civilek a találkozón és attól milyen eredmény várható.

Az augusztus 28-án az önkormányzatok számára készült prezentáció a napokban különböző hírportálokon megjelent, így vált számunkra is lehetővé annak megismerése.

Sajnálatos módon ez a nyilvánosságra került anyag számos, a végső döntéshez elengedhetetlenül fontos elemet nem tartalmaz, például részletes környezeti hatástanulmányt, többek között a levegőszennyeződés és a környéken élők légúti megbetegedési kockázatának emelkedéséről, vagy a későbbiekben átadandó Albertfalvi hídhoz kapcsolódó forgalomnövekedés mértékének, és szintén a vizsgálat tárgyát képező útszakaszt érő hatásainak modellszámításairól.

Véleményünket tehát az internetről megismerhető, számos fontos elemet nem tartalmazó anyag ismeretében voltunk kénytelenek kialakítani.

Nyilatkozatunkat és javaslatunkat az a körülmény motiválja, hogy a 2017 szeptemberében leállított tervezés kapcsán Gulyás Gergely miniszter úr 2019. februári levelében megfogalmazta: egyetértés született a kormányzat részéről abban, hogy a Határ úti Kiserdő ügyében nagy körültekintéssel kell eljárni és „olyan tervekre van szükség, amelyek eredményeként mindenki jobban jár.”

A nagy körültekintés mindenképpen elvárható és elengedhetetlen, hiszen a tervezendő útszakasz közvetlenül befolyásolja a Wekerletelepen és a József Attila-lakótelepen élő, összesen 25 ezer lakos életkörülményeit és életminőségét. Jelenleg e két városrész építészeti elrendezésével, zöld felületeivel, budapesti és országos viszonylatban is jó életkörülményeket biztosít.

A Wekerletelep műemléki jelentőségű terület, mely országos védelmet jelent az épített és természeti

értékeinek megőrzésére, a környezet védelmére. A Wekerlei Társaskör az M5 bevezető – a Nagykőrösi úthoz hasonló, újabb felszíni 2x2 sávú út létesítését a lakóövezet határvonalán nem támogat. Minden egyeztetés és útvonalterv változat mérlegelés során a Wekerlei Társaskör Egyesület számára az **elsődleges és legfontosabb cél, hogy az itt élők egészséges életmódhoz való joga ne sérüljön, életkörülményei ne romoljanak.**

Ehhez az alábbi fő céloknak kell teljesülniük:

- ▶ a két lakóövezetet érintő jelentős forgalomnövekedés elkerülése;
- ▶ a Határ út forgalmának csökkentése;
- ▶ a közúti forgalom által okozott levegő- és zajszennyezés minimalizálása;
- ▶ a Határ úti Kiserdő összefüggő zöldfelületként történő megóvása;
- ▶ az örökségvédelmi védettség, az értékmegőrzés irányelvei megvalósulnak.

A hivatkozott prezentációs anyag nyomvonal tervei közül a fenti céloknak az 5. és 6. változatok, azaz a Ferencvárosi rendezőpályaudvart keresztező, Ecseri úti tervek felelnek meg, amennyiben ennek nyomvonalvezetése nem terhel lakott területet és az ott élők életkörülményeinek és egészségének megóvása teljes mértékben biztosítható.

Az Illatos út – Határ út nyomvonalat követő út megvalósítása esetén a fenti célok akkor sérülnek a legkevésbé, ha

- ▶ az út a Wekerletelepet és a József Attila-telepet a lehető legrövidebb szakaszon érinti;
- ▶ a teljes nyomvonal kéreg alatt fut, ami által sokkal kisebb környezeti károkozás érhető el;
- ▶ az erdő minimálisan sérül, a lehető legnagyobb összefüggő zöldfelület marad meg.

Mindezek a szempontok az Illatos út – Határ út nyomvonalát követő négy útvonalterv közül a 2. verzió módosított, az Illatos-árok Wekerletelep felé eső oldalán megépített úttal elérhetők, sőt általa további műszaki problémák is megoldást nyernek.

A javasolt, módosított útvonal előnyei:

- ▶ az út a teljes a nyomvonalhosszon távol esik a lakóépületektől
- ▶ a nyomvonalban nincsenek felesleges ívek, ezzel rövidül az út hossza, csökkenek az építési költségek, az építkezés ideje
- ▶ a le- és felhajtó rámpák könnyebben kialakíthatók, és a lakott területektől a lehető legtávolabb helyezkedhetnek el
- ▶ így biztosítható a lehető leghosszabb kéreg alatt futó szakasz, ezért vélhetően így éri a lakóövezeteket a legkisebb környezeti ártalom (zaj, rezgés, légszennyezés)

- ▶ az alagútból érkező szennyezett levegő nyugati irányú szél esetén a Határ úti lehajtóból a nem lakott közlekedési csomópont felé, keleti irányú szél esetén az Illatos úti lehajtóból a volt vegyiművek felé áramlik
- ▶ a Nagykőrösi útnál megoldható mind az Illatos út, mind a Határ út erzsébeti szakasz forgalmának bevezetése (enélkül a megmaradó Határ utat a felszínen terhelné)
- ▶ a Határ út átmenőforgalomtól mentes, valódi lakóúttá tud alakulni
- ▶ a Határ úti csomópontot, ill. buszvégállomást nem érinti átépítés
- ▶ a kötött pályás rendszer a nyomvonalán maradhat
- ▶ az építkezés ideje alatt, organizációs nehézség miatt nem kell lezárni az átmenő forgalmat ideiglenesen sem
- ▶ az építés alatt nem szükségesek terelő utak, amelyek a többi változat esetében a lakóövezetek átmenő forgalmát elkerülhetetlenül nagymértékben megnövelnék (például a Távíró utcaiak ablaka alatt áramlana éjjel-nappal)
- ▶ miután a legrövidebb úton szeli át az erdőt, annak használhatósága jobb marad, és az erdő megközelíthetősége is jobb a többi változatnál
- ▶ fakivágások száma kevesebb, mint az 1. és 2. változatnál, és nem jelentősen több, mint a 3. és 4. változatoknál
- ▶ a patak mellett egy kb. 25 m széles füves-cserjés sáv („rét”) alakulna ki, ami hasznosan rendezhető be tájépítésszerűen és közösségi funkciókkal is ellátható (különleges cserjék, sütőgetők, lejtás a vízhez, patak rehabilitáció, rekreációs liget stb.).

Az itt élők érdekében elvárjuk, hogy a beruházáshoz kapcsolódóan nyíljon lehetőség

- ▶ a Határ úti kiserdő átfogó megújítására a lakók igényeinek megfelelően, közösségi tervezés keretében (növényállomány megújítása, szemetesek, asztalok, padok, tornaszer/mászóka kihelyezése, óriás kutyafuttató, új sétányok, patak rehabilitációja stb.), valamint
- ▶ mivel a környék jelentős forgalomnövekedést fog elszenvedni, csökkentsék a szintén a Wekerletelepet és a József Attila-telepet az M5-ös autópálya irányából érő forgalom hatásait a Nagykőrösi út zajvédelmének javításával (a felüljáró és a ferencvárosi szakasz hiányzó zajvédőfalának megépítésével, zajcsökkentés burkolat-felújítással és a sebességhatár csökkentéssel, illetve sebességhatár következetes betartatásával).

A fentiekre való tekintettel

javasoljuk, hogy a megalapozott döntéshez a korábbi már meglévő, 2. sz. verzió módosított új nyomvonalának vizsgálata készüljön el. Megítélésünk szerint, ez a nyomvonal az érintett lakosság érdekeire több figyelmet fordít, és a nyomvonalvezetés is számtalan műszaki problémát pozitívan kezel.

Budapest, 2020. szeptember 20.

Wekerlei Társaskör Egyesület

Az online tájékoztatón Vitézy Dávid szóbeli ígéretet tett a WTE új, 8. változatként jegyzett alternatíva megvizsgálására október végi határidővel, továbbá arra is, hogy a döntéselőkészítési folyamatban és a 2020 decemberére tervezett FKT ülésen a javasolt új, 8. változat érdemben, a többivel azonos súllyal fog szerepelni.

Szeptember 21-én Gajda Péter Kispest polgármestere elektronikus levelében támogathatónak ítélte a WTE útvonalterv javaslatát.

Szeptember 24-én a Társaskör megbeszélésre invitálta a Határ úton élőket, amin közösen áttekintették az ismert nyomvonalváltozatokat. Az érintett terület közvetlen közelében élők kifejezték támogatásukat a WTE nyilatkozata és nyomvonalterv-javaslat mellett.

Szeptember 30-án Fegyverneky Sándor, a Kiemelt Kormányzati Beruházások Központja (KKBK) Kormánybiztosi Kabinet főtanácsadója felkereste a Társaskört, hogy az új nyomvonalterv javaslatról egyeztessen.

Szeptember 30-án a WTE levélben kérte Gajda Péter polgármestert, indítványozza, hogy Karácsony Gergely főpolgármester a civil kezdeményezést karolja fel, kezdeményezze annak megvizsgálását és a döntéshez szükséges mélységű kidolgozását, annak érdekében, hogy a decemberi döntés során a korábbi útvonaltervek mellett egyenrangúként szerepelhessen. Szintén szeptember 30-án a WTE levélben fordult Karácsony Gergely főpolgármesterhez is kezdeményezésének támogatásáért.

A Társaskör levele Budapest főpolgármesterének (2020. szeptember 30.)

Tisztelt Főpolgármester Úr!

A Wekerlei Társaskör Egyesület, mint a Budapest XIX. kerület, Wekerletelepen élők érdekeit képviselő közhasznú civil szervezet a „Budapest, Galvani utca – Illatos út vonalában építendő útra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, környezeti hatástanulmány és építési engedélyezési terveinek elkészítése Döntéselőkészítő tanulmány II. szakasz Gubacsiút–Üllői úti szakasz, témában 2020. 09. 22-én tartott online prezentációhoz a mellékelt nyilatkozatot juttatta el Vitézy Dávid úrnak, a Budapesti Fejlesztési Központ vezérigazgatójának.

Tisztelettel kérjük Önt, Budapest Főpolgármesterét és a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa fővárosi delegációjának vezetőjét, hogy a Wekerlei Társaskör Egyesület civil kezdeményezését támogassa azzal, hogy elősegíti a nyilatkozatban szereplő alternatív nyomvonalterv, a

korábban megismert 6+1 változathoz hasonló módon, Főmterv által történő megvizsgálását, és hogy az új nyomvonalterv vizsgálati tanulmánya is bekerülhessen a decemberi döntéshozó ülésre.

Amennyiben indokoltnak látja, kérjük, javasolja, hogy a FKT az októberi ülésen napirendre tűzze a civil kezdeményezésű nyomvonalterv megvizsgálásának szükségességét.

Nyilatkozatunkat Gajda Péternek, Kispest polgármesterének is megküldtük, aki válaszelevelében támogathatónak ítélte a Wekerlei Társaskör Egyesület által a galvani útvonaltervek véleményezési folyamatában felvetett új, az Illatos árok mellett, a kéreg alatt futó útvonal-alternatíváját.

Azt reméljük, ez az új útvonalterv támogatást kap az FKT, a tervezők, de legfőképpen az érintett wekerlei és József Attila-lakótelepi lakosság körében.

OKTÓBER

A WTE aláírásgyűjtésbe kezdett, először a közvetlenül érintett, Határ út-Baross utca területen lakó wekerleiek között, majd egyre tágabb körben.

NYILATKOZAT

Alulírott nyilatkozom, hogy abban az esetben, ha a Budapest, Galvani utca – Illatos út – Határ út nyomvonalában vagy a Kiserdőben épülne meg az új út,

1. felszínen építendő út megvalósítását elutasítom;
2. a fenti nyomvonalon a Wekerlei Társaskör Egyesület által javasolt, az Illatos-árok mellett alagútban vezetett új pálya megépítését támogatom.

Név	Cím	Aláírás
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Az aláírókat önkéntes segítők terjesztették és terjesztik, valamint megtalálható és aláírható a WTE irodájában, wekerlei szolgáltatóknál, továbbá

letölthető a Társaskör honlapjáról: wekerletelep.hu

A Nyilatkozatot már eddig is sok száz wekerlei, kispesti lakos írta alá, a támogatók száma folyamatosan bővül.

Október 1-én a Társaskör Berecz Ibolya és Szűcs Balázs XIX. és IX. kerületi főépítészeknek is megküldte szeptember 21-ei nyilatkozatát, egyúttal kezdeményezte, hogy az érintett kerületek polgármesterei, a főépítészek és a civil szervezetek, érdekképviselői csoportok tartsanak széleskörű egyeztetést, mert a jelenlegi nyomvonaltervek nem elfogadhatóak a lakosság számára.

Október 6-án a WTE és a Kiserdővédők közös levélben fordultak a IX. és XIX. kerületi polgármesterekhez, arra kérve őket, hogy az augusztusi prezentációban bemutatott nyomvonalterveket ne támogassák, továbbá, hogy a konzultáció megfelelő kereteit kialakítva adjanak lehetőséget a közvetlenül

érintett lakosságnak, valamint az annak érdekeit képviselő civil szervezeteknek álláspontjuk kifejtésére.

Október 15-én Kispest polgármestere levélben tájékoztatta Karácsony Gergelyt és Vitézy Dávidot, hogy a 8. útvonalterv mellé áll.

**Tisztelt Főpolgármester Úr!
Tisztelt Vezérigazgató Úr!**

Megköszönve annak lehetőségét, hogy az Új Duna-hídhöz kapcsolódó úthálózat egyeztetésére készített prezentációt az önkormányzatokon túl a civil szervezetek is megismerhették, ezúton kívánom tájékoztatni Önöket az egyeztetések nyomán felmerült, a Wekerlei Társaskör Egyesület (WTE) által bemutatott, 8. változattal kapcsolatosan.

Korábban a bemutatott változatok közül a Határ utat és rajta keresztül a Wekerletelepet érintő 1-2-3-4 változatokat értékeltük elsősorban és a 3. változat támogatása mellett döntöttünk. Megjegyzem, hogy ez esetben is még a Határ út - Üllői út csomópont további kidolgozást igényelne, mert az alagút kijárata már az Esze Tamás utca előtt elkezdődik és a házakhoz túl közel kerül, a zajvédő fallal együtt, ami biztos nem elfogadható. Ugyanitt a Kőér utcához való csatlakozás sem megoldott. A terv, ezen gyenge pontjai ellenére, a kispesztiek szempontjából a leginkább támogatható volt.

A szeptember 22-én rendezett online fórumon a WTE előállt egy újabb nyomvonallal, ami a 8. változatként került feljegyzésre (a 7. változat ismereteim szerint az, amikor a híd pesti oldali csatlakozása után az úthálózat fejlesztése nem folytatódik, és a meglévő utakra oszlik el az átfutó forgalom). Jelen levelemmel **támogatásomat és egyetértésemet kívánom kifejezni ezen 8. változattal kapcsolatosan.**

A 8. nyomvonalváltozat esetén:

- ugyan a Kiserdő fakivágással érintett része nagyobb lesz, de az itteni növényzet amúgy is megújításra szorul, lenne lehetőség valódi parkerdő – ligetes zöldfelületek kialakítására;
- nagy valószínűséggel ezen a szakaszon nem kellene zajvédő falat építeni, ami a településképet tekintve sokkal előnyösebb, mivel belső, városi területekről van szó;
- a forgalomból adódó rezgésterhelés a sokkal fiatalabb építésű József Attila lakótelep házait érintheti, ami megfelelő műtárgy kialakítással, műszaki megoldásokkal csökkenthető, de ebben az esetben, az illatos árok is elválasztja az utat az épületektől, azaz messzebbre kerül az út nyomvonala a háztól, mintha a kispeszt oldalra kerülne.

Mindennek az alátámasztására, a korábbi változatokban is feltárt mutatók és adatok kidolgozására és felkutatására tettem ígéretet a szeptemberi fórumon. Ezennel személyesen is csatlakozom a WTE kéréséhez és megerősítem, hogy várom ezeket az adatokat, hiszen az eddigi felvetések alapján egyenrangú változatként lehet rá tekinteni, és az újabb kiértékeléshez emiatt elengedhetetlen a vizsgálatba nem bevonni.

A kerület szempontjából tehát a 8. változatot támogatjuk és ezzel kapcsolatban, a továbbiakban is vallom, hogy az új út megvalósításával régóta húzódó közlekedési probléma lenne orvosolható. Nem lenne jó elkövetni ismét azt a hibát, hogy a Wekerletelep újabb autópálya zajvédő fala mögé és egy autópályát mellé legyen kényszerítve. Egy ilyen léptékű és jelentőségű műemlékegyüttes ezt már nem viselné el sem erkölcsileg sem fizikailag.

Kérem, a fentiek figyelembe vételével dolgozzák ki a projekt részeként a 8. változatot és vitassák meg a WTE kérésének megfelelően a FKT decemberi ülésén. Amennyiben a kerület részéről további információkra lenne ehhez szükségük, keressenek bizalommal, biztosíthatom Önöket, hogy a további egyeztetésekhez mind én, mind a szakembereink a rendelkezésükre állnak.

Budapest, 2020. október 15.

Tisztelettel:

Sájdó Péter
Kispest polgármestere

Szintén október 15-én Baranyi Krisztia, Ferencváros polgármestere megküldte válaszlevelét, amelyben kifejtette, sem a Wekerlét elkerülő, az Ecseri út felé menő útvonalat nem tudja támogatni, sem azt, ha egyáltalán nem épülne levezető út.

Részlet Baranyi Krisztina válaszleveléből

A már bemutatott nyomvonaltervek közül a Ferencvárosi Rendezőpályaudvart érintő változatok, (V5 és V6) rendkívül súlyosan rontanának a József Attila és az Aszódi úti lakótelepeken élők életkörülményein. A Budapesti Fejlesztési Központ (BFK) által készített hatástanulmányok adatai szerint hasonlóan súlyos következményekkel járna, ha egyáltalán nem épülne levezető út. Ezért ezeket a lehetőségeket semmilyen módon nem tudom támogatni.

Karácsony Gergely is válaszolt: elektronikus levelében a főpolgármester biztosította a Társaskört, hogy a kezdeményezést figyelembe fogják venni, és kiemelten szükségesnek tartják a közvetlenül érintett lakosság bevonását a tervezés folyamatába.

NOVEMBER

A Kiserdővédők megkeresték Baranyi Krisztina ferencvárosi polgármestert, aki ismét kifejtette, nem támogatja a +1 verziót, de a WTE javaslatát is elutasítja. Egyedül a 1-4. változatok valamelyikét tartja kívánatosnak. Egyetlen érve, hogy a Határ útiaknak eddig is rosszak voltak az életkörülményei.

Részletek a „Bekopogtattunk Ferencváros polgármesteréhez című” írásból (2020. november 11.)

„A beszélgetésünk során felvetettük azt is az 1-4. verziókkal kapcsolatban, hogy egyik változat sem számol az érintett lakosság, szorosán véve a Határ úti házakban élők életminőségének romlásával. Erre Baranyi Krisztina elmondta, hogy annak idején, amikor az Illatos úti volt Budapesti Vegyiművek területén hátrahagyott rendkívül veszélyes hulladék problémájával kezdett el foglalkozni, már az akkori környezetegészségügyi vizsgálatok roppant súlyos egészségügyi gondokat, panaszokat tártak fel a környékben, így a Határ úti ingatlanokban lakók körében is. Vagyis azt a véleményét osztotta meg velünk, hogy a Határ úton már most is borzasztó állapotok vannak a környezetegészségügyi helyzetet tekintve.”

„Ferencváros polgármestere az 1-4.-re nem mond semmit, mert ebben Kispest döntésére vár, a többit viszont (5., 6., 8., +1) nem támogatja. És azt mindenképpen szeretné elkerülni, hogy az új híd pesti oldalán ne épüljön levezető úthálózat: véleménye szerint azzal minden érintett terület veszíteni fog, mert a közösségi közlekedés fejlesztésének hiányában és a plusz forgalommal a ferencvárosi, a pesterzsébeti és a kispesti meglévő (már így is telített) utakra érkezik majd a megnövekedett gépjárműforgalom.”

Miután a wekerlei önkormányzati képviselők még nem szólaltak meg az ügyben, és álláspontjuk nem volt ismerhető, a Társaskör november 16-án levélben kérte Paróczai Anikót és Ékes Gábort, juttassák el a Galvani körút fejlesztésével kapcsolatos véleményüket a Wekerle újság olvasóinak, a wekerlei lakosságának.

Paróczai Anikó képviselő Társaskörhöz eljuttatott írása

Budapesten három új híd megépítése tervezett régóta, kettő délen (Albertfalvi, illetve Galvani), egy északon (Aquincumi híd). Megépítésükben a szakmai konszenzus szerint az ideális sorrend a dél-észak-dél lenne, ebből is az Albertfalvi lett volna a legelső. 2015-ben azonban jött az olimpia rendezés ötlete, ezért módosított a kormány nyomására a főváros is saját szerkezeti tervein, még az előző ciklusban. Mivel azonban a ferencvárosi rendező pályaudvar keresztezése műszakilag bonyolult és drága feladat lett volna, a Galvani terveit hozzácsapták az Albertfalvi pesti körútjához, két híd forgalmát rávezetve egyre.

Abban nincs vita, hogy **szükség van egy Dél-Budapestet összekötő hídra,** azonban az ahhoz tartozó útépités felvet kérdéseket. **Budapest tavaly ősszel egy olyan város mellett tette le a voksát, ahol vannak autók, nem pedig egy olyan mellett, ami az autókért van.** Ebbe a koncepcióba pedig nem fér bele, hogy a Határ útból városi autópályát terveznek épp csinálni, még több autót rávezetve erre az egyébként is lehetőségeit lassan végletesen kiaknázó Határ útra.

Ékes Gábor képviselő Társaskörhöz eljuttatott véleménye

Vélemény

A Határ út mentén élők életkörülményeinek javítása, az egészséges környezethez való jogok biztosítása már régóta napirenden lévő feladata nemcsak a kistérség, hanem a fővárosi önkormányzatnak is. Amikor megjelentek az első nyomvonaltervek a Galvani út fejlesztése kapcsán, azt reméltük, hogy itt az alkalom. Arra számítottunk, hogy a viták majd arról fognak szólni, hogy az út a föld felett, süllyesztve vagy teljesen a terepszint alatt vezessen, vagy arról, hogyan minimalizáljuk a jelenlegi Határ út forgalmát, átalakítva kvázi szervizúttá, a lehető legalacsonyabbra csökkentve a lakókat érő káros hatásokat. Nem így történt.

A kiserdő területén terepszint alatt elvezetett nyomvonal, noha lehetőséget kínált volna a Határ útiak életkörülményeinek javítására, a Kiserdővédők hangos, a zöldfelületek védelmét előtérbe helyező ellenállása miatt a tervezők elvetették ennek lehetőségét (pedig a tervek az erdőréz megújításáról is szóltak, és arról is, hogy ott egy valóban pihenésre és sportolásra, szabadidő eltöltésére alkalmas részt alakítanak ki). Ezt követően minden igyekezetünkkel az erdő területén kívüli, a zöldfelületeket minél kisebb mértékben érintő nyomvonalak tervezésébe kezdtek, aminek logikusan lettek eredményei a jelenleg vitát és ellenállást kiváltó 1-4. nyomvonalváltozatok.

A kormány szerint az elkerülő utak építésére szükség van, hogy csillapítható legyen a belváros forgalma, és a Határ út menti Kiserdő – ami jelenleg Dél-Pest egyik üde, zöld foltja – mai formájában sem biológiailag, sem társadalmilag nem is túl értékes, szóval a helyiek is nyerne vele, ha az út megépültével egyszerre rendbe tennék a területet és szép parkot alakítanának ki.

A belváros autómentesítése azonban nem a külváros, és főleg nem a műemléki jelentőségű Wekerle terhére kell, hogy megvalósuljon. A Határ útiak és a közelben lakók, már eddig is jelentős környezeti terhelésben szenvedtek, legyen szó akár zajról, akár levegőszennyezésről.

Ha a jelenlegi budapesti városvezetés valóban egy élhető és zöld város kialakításáért dolgozik, akkor több hangsúlyt kell fektetni, például a 42-es villamos meghosszabbítására. Ezzel a tavaly elfogadott Budapesti Mobilitási Terv is egybevág, melynek célja: a „fővárosi közlekedés javítsa Budapest és várostérsége versenyképességét, valamint (...) a fenntartható, élhető, vonzó és egészséges városi környezet” kialakítása. Ha valóban ez a cél, akkor a Kiserdőből nem parkot kell avanszálni, hanem meg kell őrizni erdőként, itt több ezer fát lehet megmenteni

főpolgármester úrnak. Az új budapesti körút nem megoldás sem a főváros jelenlegi közlekedési problémáira, sem pedig a wekerleiek Határ úti problémáira. A belvárosi forgalom enyhítésére cseppet sem biztos, hogy alkalmas, ha a külvárosba új utakat építünk. Utakkal még soha nem érték el a forgalom csökkentését, az új utak mindig új autókat fognak oda vonzani. Ha kevesebb autó van az utakon, az egyébként az autósoknak is jó, ki ne szeretne haladni ahelyett, hogy dugóban ülve idegesen várja a továbbhaladást.

Épp ezért, ha egy élhető, csendes Határ utat szeretnénk, az nem lehetséges anélkül, hogy egy élhető Budapest kialakítására törekedjünk. Budapest biciklis- és gyalogosbarát átalakítása és kompakt városrészek kialakítása, a tömegközlekedés javítása esszenciális ebben a kérdésben.

Én pedig abban hiszek, hogy felelős döntéshozóként azokat a megoldási formákat kell támogatni, melyek a forgalomból származó problémák megoldására fókuszálnak, nem pedig még a döntések előtt kompromisszumokat kötni. A nap végén pedig úgy lehetünk elégedettek a kompromisszumokkal, ha elég távolról indítunk.

Paróczai Anikó

Beszélhetünk nyugodtan ellenállásról. A Wekerlei Polgári Egyesület segítségével elég széles körben sikerült szondáznunk a wekerleiek véleményét. Mondhatjuk, egyöntetű véleményük, hogy nem akarnak még egy kétszer két sávós főutat Wekerletelep közvetlen határában. Véleményükben mi is osztozunk.

A nyomvonalváltozatok közül a 3. változat, még ha kéreg alatti elvezetést is kínál és a házaktól távolabb helyezi is a jelenlegi nyomvonalat, nem szolgálja Wekerletelep, a Határ úton élők érdekeit, hiszen a nyomvonal csak részben haladna a föld alatt, a Határ út wekerlei szakaszának két végén, a felszíni kivezetéseknél több száz méteren számottevően megemelkedne a környezeti terhelés. Zajvédő fal építése a Nagykőrösi úti tapasztalatok alapján pedig kizárt, hogy megoldást jelentene. De beszélhetünk még a rezgések okozta káros hatásokról is, ami nem csak az emberek egészségét, hanem épületeink állapotát is veszélyeztetné.

Az itt élők – megkockáztatom – túlnyomó többségének véleményén alapuló, a Wekerlei Társaskör Egyesület által bemutatott ún. 8. változat mindenféleképpen támogatandó kompromisszumot javasol. Az illatos árok mentén, mindkét lakott területtől megfelelő távolságra, terepszint alatt elvezetett nyomvonal, véleményem szerint, minimalizálni képes mind a IX. kerületben, mind a Wekerlén élőket érő káros hatásokat. És noha ez a nyomvonal fák kivágását eredményezi, mindez a hátrány nem összehasonlítható azzal, amit

egy újabb, Wekerletelep határába épített gyorsforgalmi út okozna az itt élők életében. Az egyébként is elaggott fák helyébe telepíthetők újak, de az emberek egészségében okozott kár gyakran visszafordíthatatlan.

Utóbbi időben véleményként jelent meg az is, hogy ne épüljön semmiféle út az újonnan kialakítandó híd folytatásaként. Akik azonban az út megépítésének szükségességét kérdőjelezik meg, azok nem gondolnak – vagy nem akarnak arra gondolni –, hogy amennyiben az út nem épül meg, annak beláthatatlan következményei lesznek. Az új hídon keresztül a pesti oldalra érkező autósok, így vagy úgy, utat találnak maguknak céljuk eléréséhez.

Egy biztos: mi csak olyan megoldást tudunk támogatni, amely nem zúdítt nagyobb zaj- és légszennyezést a Wekerletelepen élőkre, amely megoldás csökkenti a Határ út forgalmát, szervizúttá alakítva azt. A WTE által javasolt, ún. 8. számú verzió (vagy az eredeti, kiserdő alatt futó nyomvonal) elfogadása esetén az erdő megújításához és új rekreációs terület kialakításához mindenféleképpen ragaszkodni fogunk.

Az utolsó pillanatban vagyunk. Nehezíti ugyan a helyzetet, hogy az érintett három önkormányzat és a főváros, ha informálisan is, de egyetértésre jutottak a 3. sz. verzió támogatásában, remélem nem késő új irányt szabni a tervezésnek.

Ékes Gábor

November 23-ai keltezéssel Gajda Péter Kispest polgármestere és a WTE közös levélben fordult Vitézy Dávidhoz, amelyben megismétlik a WTE útvonalterve melletti kiállásukat és ismétel-

ten, közösen kérik a 8. változat lehető legalaposabb vizsgálatát és várják annak eredményét – ahogy arra a szeptember 22-i online fórumon október 30-ai teljesítési határidővel ígéret született.

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

Alulírott Gajda Péter, Kispest polgármestere, valamint Somlói Judit, a Wekerle Társaskör Egyesület elnöke közös levélben fordulunk Önhöz.

2020. november 10-én Kispest polgármesterének küldött levelében így fogalmazott: „Köszönettel megkaptuk a tárgyban írt levelét, amelyben biztosított minket a 3. változat támogatásáról.” Azonban a 2020. október 15-én Önnek és Karácsony Gergelynek közösen címzett polgármesteri levél éppen ennek ellenkezőjét tartalmazta, a 3. verzió helyett a WTE által javasolt nyomvonal támogatását: „A szeptember 22-én rendezett on-line fórumon a WTE előállt egy újabb nyomvonallal, ami a 8. változatként került feljegyzésre. (...) Jelen levelemmel támogatásomat és egyetértésemet kívánom kifejezni ezen 8. változattal kapcsolatban. (...) A kerület szempontjából tehát a 8. változatot támogatjuk, és ezzel kapcsolatban, a továbbiakban is vallom, hogy az új út megvalósításával régóta húzóódó közlekedési probléma lenne orvosolható.”

Kérjük Vezérigazgató urat, hogy Kispest polgármesterének álláspontjára ennek megfelelően tekintsen és hivatkozzon.

Idézett levelében Ön arra is kitért, hogy „Wekerle Társaskör Egyesület (továbbiakban: WTE) által javasolt Illatos-árok menti nyomvonalhoz hasonló kialakítás „Budapest, Galvani utca – Illatos út vonalában építendő útra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, környezeti hatástanulmány és építési engedélyezési terveinek elkészítése” a 2017-es bírálati terveiben vizsgálatra került.”

A 2017-ben megvizsgált nyomvonaltervekhez képest az új javaslat lényegi elemekben különbözik, például nem szintben, vagy süllyesztve, hanem kéreg alatt fut, ezzel minimalizálja a környezetkárosító hatást, és nem az Illatos árok helyén, hanem amellett halad, így megőrzi a helyiek számára fontos patakot és környezetét. Éppen ezért a 2017-es nyomvonal hatásvizsgálata, illetve az arról születő döntés semmilyen módon nem képezheti alapját az új, 8. nyomvonalterv megítélésének.

Mindezek miatt változatlanul kérjük a 8. változat lehető legalaposabb vizsgálatát és várjuk annak eredményét, ahogy arra a szeptember 22-i online fórumon október 30-ai teljesítési határidővel ígéretet kaptunk.

Ugyanennek a fórumnak a jegyzőkönyvében az alábbi megjegyzés is olvasható a BFK részéről: „Az FKT 2020 februári döntése jóváhagyta a Ferihegyi gyorsforgalmi út átfogó fejlesztésével kapcsolatos elképzelést. Ennek a projektnek a része a kapcsolat megteremtése a Galvani híd felé, és a Vaspálya utca – Gyömrői út felé tervezett szakasz megépítése, amely különbszintű csomópontot is tartalmaz. A tervezési feladatot a NIF hamarosan kiírja. Az a felvetés jogos, hogy nem teljesértékű körút, ha nem folytatódik, ám ha ezt beemeltük volna a modellbe, akkor a Határ úti verziók alapvetően is sokkal előnyösebbek lennének egy összehasonlításban, de ezt az eredménytorzítást szándékoztunk elkerülni.”

Véleményünk szerint nem az összehasonlítás ad torz eredményt, hanem a nem megfelelő nyomvonal kiválasztása. Egy rossz útvonal örökre tönkreteszi az érintett területen élő, összesen 25 ezer lakos életkörülményeit és életminőségét.

Bízunk a Gulyás Gergely miniszter úr által 2019. februárban leírtakban, hogy egyetértés született a kormányzat részéről abban, hogy a Határ úti Kiserdő ügyében nagy körültekintéssel kell eljárni és „olyan tervekre van szükség, amelyek eredményeként mindenki jobban jár.”

Márpedig semmilyen, akárcsak részben a felszínen vezető úton megemelkedő forgalommal nem hogy jobban nem, de kifejezetten rosszabbul járnának az itt élők!

Bízunk abban, hogy – ahogy azt kértük és kezdeményeztük – a döntéselőkészítési folyamatban és a 2020 decemberére tervezett FKT ülésen a javasolt új, 8. változat érdemben, a többivel azonos súllyal fog szerepelni.

Meggyőződésünk, hogy a jelenlegi, valamint a belső kerületek tehermentesítéséből következő jövőbeli forgalomműködés hatásainak elengedhetetlen mérséklését az új nyomvonalterv úgy tudja megvalósítani, hogy az az érintett területen a lehető legkisebb környezetterheléssel járjon, és az itt élők számára elsődleges és legfontosabb cél, az egészséges életmódhoz való jog ne sérüljön!

Budapest, 2020. november 23.

Tisztelettel

Gajda Péter
Kispest polgármestere

Somlói Judit
Wekerle Társaskör Egyesület elnöke

Itt tartunk most. Emlékeztetőül: amennyiben a vizsgálandó alternatívák alapján (amelyek között az ígérték szerint a WTE nyomvonalterv javaslatának is szerepelnie kell) az FKT 2020. december 31-ig nem tud döntést hozni, a hidat megépítik és a Soroksári út – Gubacsi út vonalában megáll az út tervezése („+1. verzió”). Sokak számára ez elfogadható megoldásnak tűnhet, azt remélve, hogy budapesti szintű forgalomcsökkentéssel megoldódhat a Határ út problémájának az ügye.

Információink szerint azonban léteznek vizsgálatok, amelyek azt prognosztizálják, hogy a belvárosi forgalomcsökkentés (ha sikerül is elérni) eredménye a Határ úton mindenképpen forgalomműködés lesz.

Arról is szólnak hírek, hogy amennyiben nyilvánvalóvá válik a (nem utolsó sorban az új építendő hídnak, illetve hidaknak köszönhetően) megemelkedett forgalom, a +1 verzió azt is jelentheti, hogy a Határ út és a villamospálya közötti erdő-sávot kiúrtják és annak helyén végzik el a Határ út bővítését.

Búcsú a bolhapiactól?

A Wekerle újság legutóbbi számában még arról számoltunk be, hogy az újjáépült kispiacon a WTE szeptember végén ismét megrendezi a régen várt bolhapiacot.

Miért nem volt mégsem bolhapiac?

Bizakodva kezdtünk a szervezésbe, hisz a szeptember 6-i önkormányzati egyeztetésen még arra is nyitott volt az Önkormányzat, mint tulajdonos, és mint engedélyező hatóság, hogy a felújítás után visszahelyezett asztalok számát időszakosan bővítsé. De sajnos nem történt előrelépés, engedély nem volt és a bolhapiac szervezése leállt. Szeptember 25-én ismét helyszíni bejárást tartottunk Kertész Csaba és Varga Attila alpolgármesterekkel: milyen formában tudjuk a bolhapiacot mégis megrendezni úgy, hogy a közösségi tér, agora a Gutenberg körút felé bővílne alkalmanként.

Az egyeztetések után az alábbi tájékoztatást küldte meg Kertész Csaba alpolgármester részünkre:

„Az alábbiakról tájékoztatom: a 210/2009. (IX.29.) Kormányrendelet 5. melléklete szabályozza a közterületi értékesítés keretében forgalmazható termékek körét, helyi rendeletünk 6.§-a szintén szabályozza a közterület-használatot.

Az asztalokkal kapcsolatban olyan döntés született, hogy a támogatási pénzből vásárolják meg a szükséges asztalokat.

Részünkről egyértelmű a jogszabály betartása, ezért javasoltuk és engedélyeztük a Zoltán utcai

sporttelepen a bolhapiac működését. Az októberi találkozás alkalmával ismételen kitértünk erre, de véleményem szerint ennél többet nem tehetünk.”

Végül az október 15-i egyeztetésen megszületett a végső döntés az Önkormányzat részéről:

„A Wekerle Kispiacon nyilvántartásba vételére a Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc Pestszentimre Önkormányzat jegyzője által hozott V-351/17/1996. számú határozatban foglaltak alapján került sor a szükséges szakhatósági engedélyek birtokában, mint élelmiszerpiacra vonatkozóan.

A határozatban foglaltak szerint új szakhatósági hozzájárulást kellene kérnie a fenntartónak, azaz a VAMÜSZ-nek, ha a piac működési rendje, vagy a nyílt piaci árusításban szereplő áruhelyek köre megváltozna.

Afentiek alapján Wekerle Kispiacon árusítóhelyein mindaddig nincs lehetőség használt árucikkek értékesítésére, amíg a piac fenntartója nem nyújt be új szakhatósági hozzájárulási iránti kérelmet a piac működési rendjének megváltoztatása tárgyában.

A kialakult járványügyi helyzetre való tekintettel ezen szakhatósági engedélyek birtokában sem tartjuk ajánlatosnak bolhapiacok megrendezését, az amúgy fő tevékenységi körként élelmiszerpiacként üzemelő Wekerle Kispiacon.”

A WTE elnöksége úgy döntött, mindenképp szeretné megtalálni a megoldást, hiszen a hivatkozott rendeletek kapcsán számos kérdés merül fel.

A piac felújítása előtt nem okozott jogi problémát az említett rendelet, amikor a bolhapiac 2009-ben elindult, már akkor is érvényben volt?

A Tér_Köz pályázat, amiből a piac megújulhatott, konkrét célokkal lehívható fővárosi forrás. A Kispesti Önkormányzat – „Közösségi célú város-rehabilitációs programok” keretén belül nyert támogatást, amely programok „a helyi közösségek együttműködésének erősítését szolgálják városmegújítási eszközökkel.” A támogatásnak része volt a közösségi vállalkozás, a pályázatban Kispesti Önkormányzat ezt írta: „Az új piac (...) egy kiemelkedő találkozó pont szeretne lenni. (...) Az Agora a piac új közösségi tere, agorája lehet a wekerlei közösségi aktivitásnak is. Nem csak szabad alapterületként, hanem az itt megrendezhető programok kapcsán is ezt a helyi szellemiséget tükrözteti.”

És végül különösen nem érthető, miért nem így kérték meg már eleve a szakhatósági hozzájárulást, ha kezdettől fogva tudták, hogy a bolhapiac és baba-mama börze megrendezésének lehetősége konkrét kérés a wekerleiek részéről, sőt, a pályázatban tervezve is volt a terület kialakításakor.

Abban egyetértünk, hogy nem a járvány sújtotta időszakban kell megrendezni a bolhapiacot. De ragaszkodunk a lehetőséghez, hogy a kispiacon területén a kialakult szokásokat fenntartva ezt a programot továbbvigyük.

November 5-én újabb levelet írtunk Kertész Csaba alpolgármesternek és kértük a szakhatósági hozzájárulás beszerzését, hogy a kispiacon élelmiszeren kívül mást is lehessen alkalomszerűen árusítani. Levelünkre a lapzártáig nem érkezett válasz.

Somló Judit, a Társaskör elnöke

Rendkívüli közgyűlést tartott a Társaskör

A COVID-19 járvány miatt hozott 2020. évi LVIII. törvény rendelkezése alapján, amely a vészhelyzet megszűnésével összefüggő szabályokról szól, a Társaskör elnöksége a vészhelyzet ideje alatt elfogadta a 2019. évről

szóló mérleget és beszámolót. Az erről szóló jelentést előző számunk 15. oldalán részletesen taglaltuk. A törvényi előírásoknak megfelelően az elnökség 2020. szeptember 9-ére összehívta a rendkívüli közgyűlést.

A jelenlévők az egyesület Felügyelő Bizottsága által jóváhagyott korábbi elnökségi döntést egyhangúlag elfogadták.

A közgyűlésen szó esett arról is, hogy 2021 májusában a most szolgáló tisztségviselők mandátuma lejár, s helyükbe új tagokat kell választanunk.

Nagy Tamás

Készülünk a tisztújításra

A Wekerlei Társaskör Egyesület elnökségének 2021 májusában lejár három éves mandátuma, új elnökséget választ a közgyűlés. Az alapszabályunk szerint az egyesület működését 11 tagú elnökség biztosítja, az egyesületet az elnök képviseli.

Elnökként jelenleg 3. ciklusomat zárom, 2009-2012-ig alelnökként, 2012-2021 között elnökként és az Építészklub vezetőjeként dolgozom az egyesületért, elsősorban a wekerleiekért, a Wekerletelepért. Sokan vannak mellettem, akik szintén régóta teszik

velem ugyanezt – mindannyian önkéntes munkában, díjazás és ellenérték nélkül.

Azt gondoljuk, hogy egy ilyen viszonylag zárt, erős szellemiségű városrészben, mint a Wekerletelep, meghatározó a helyi civil szervezetek, a lakossági érdekcsoportok együttműködése. Ez Wekerletelepen például értéken valósul meg. Ezért úgy gondoljuk, hogy a WTE és a Wekerle jövőkének felrajzolásához elengedhetetlen a tagságon túlmutató, széleskörű párbeszéd a Wekerletelepen működő más szervezetekkel,

civil csoportokkal, a megújulásra vonatkozó javaslatok megismerése céljából.

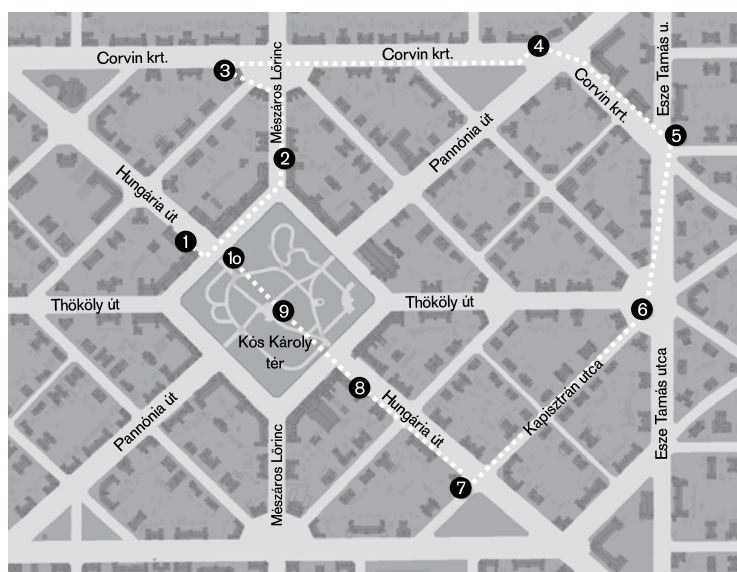
Milyen értéket képviselhet Magyarországon napjainkban egy közhasznú civil szervezet, mely elsősorban a helyi értékek és értékvédelem területén folytat kulturális és érdekvédelmi tevékenységet? Szükség van erre vajon a mai világunkban? Ha Ön szerint igen, kérjük, ossza meg velünk véleményét, elképzeléseit. Merre és hogyan tovább Wekerle? Elérhetőség: wekerleirtarsaskor@gmail.com.

A Wekerlei Társaskör 2021-ben 110 éves jubileumát ünnepli.

Somló Judit, a Társaskör elnöke

Kedves Olvasó!

Lehet, hogy Ön is találkozott már a Wekerletelep több pontján fehér talappal körülvett oszlopokkal, kopjafákkal. Többen érdeklődnek is, hogy mi készül. Most lerántjuk a leplet a titokról. Az Alkotók több hónapja dolgoznak azon, hogy decemberben a világ első térverse testet ölthessen a Wekerletelepen, „Jelfák az úton” címmel. A Zrumeckzy-kapu mellett található ennek leendő kiindulópontját. A térvers úgy lesz majd „elolvasható”, ha végigmegy egy köztéri installációkkal jelzett 1,6 kilométeres úton. A térvers ugyanakkor sokkal több, mint egy installáció-együttes, annál jóval gazdagabb élményt kínál. Ezzel az új közlési formával a wekerlei mikrovilág ezerszínű báját és lelkeket megérintő atmoszféráját kívántuk megmutatni és arra reflektálni.

A térvers 10 állomásból fog állni, azaz ennyi „versszakot” írunk bele a térbe. Minden állomásnál egy különleges installációt helyezünk el, amit „jelfának” neveztünk el. A jelfák utat mutatnak, megállóhelyeket jelölnek, továbbá ráirányítják a figyelmet a Wekerletelep egy-egy különleges szépségű és hangulatú térrészletére.

Wekerlei Társaskör Egyesület és az Alkotók

A projekt megvalósítását a Kispesti Önkormányzat támogatta.

Jelfák az úton

IV. CÉGÉR: Ismét sikeres film-fesztiválnak adott helyet a Wekerle

A Társaskör a WKK-val együttműködve immár negyedszer rendezte meg a CÉGÉR – Helytörténeti és Ipartörténeti filmszemlét.

A helytörténeti és ipartörténeti tematikájú filmszemle hiánypótló, mert ilyen jellegű filmek nagy számban készülnek ugyan, de bemutatásuk mind a médiában, mind a különböző fesztiválok korlátozott. Ezen filmek jelentősége abban áll, hogy az alkotások helyi közösségeknek készülnek – általában helyben élő alkotók által – azzal a céllal, hogy erősítsék az adott helyek, régiók lakóközösségeinek patriotá érzületét azáltal, hogy feltárják mikrokörnyezetük múltját.

A Wekerletelep méltó helyszíne egy ilyen fesztiválnak, mert az itt élő közösség nagy hangsúlyt fektet helytörténetének feltárására, múltjának megörökítésére filmekben, tanulmányokban; épített környezetének megővására, hagyományainak ápolására és megújítására.

A fesztiválra a négy kategóriában vártunk rövidfilmeket (max. 55 perc), és a fiatalok mozgósítására egy külön kategóriát is meghirdettünk Kispesti aniz junior elnevezéssel. A kategóriába olyan, legfeljebb 25 perces filmeket vártunk, amelyek Kispestet és/vagy Wekerlét mutatják be, és amelyek alkotóinak egyike sem idősebb 25 évesnél. A film készülhet bármilyen mozgóképrögzítésre alkalmas eszközzel.

A IV. CÉGÉR-filmszemlére szóló felhívást a COVID-19 járvány miatt meghosszabbítottuk. A felhívásra az eredeti határidőre (szeptember 28-ig) 14 db, az egy héttel meghosszabbított beadási határidőre további 18 db dokumentumfilm érkezett, azaz összesen 32 filmet neveztek be alkotóik.

Az előzsűri (vagy társadalmi zsűri) a legjobbnak ítélt 10 filmet bocsátotta a zsűri elé. A nyilvános vetítés – 2020. november 7-én és 8-án volt – elhalasztását a járványveszély miatt komolyan fontolgattuk, de a széles körű beharangozás miatt mégis megtartottuk. Az első napon 8-12 fő, a másodikon 20-25 fő közönség és a zsűri vett részt. A vetítést követően a zsűri hosszú tanácskozás után meghozta döntését. A zsűri négy

kategóriában hirdetett nyertest, és két különdíjat javasolt kiadni. Ipartörténeti film nem nyert díjat. A szervezők a zsűri javaslatát elfogadták.

A rendezvény fővédnöke, dr. Hiller István országgyűlési képviselő, a Parlament alelnöke méltatta a WTE kezdeményezését, mint mondta, lehetett volna ez olyan kísérlet, amely nem marad fenn, nem folytatódik, ám szerencsére másként történt, történik, a CÉGÉR hagyomány lett. Talán legfontosabb tulajdonsága a Wekerlei Társaskörnek, hogy úgy őrzi a hagyományt, hogy képes innovatív lenni – tette hozzá. Gajda Péter polgármester, a rendezvény védnöke pozitív Covid-19 tesztje miatt nem volt jelen az eseményen.

A zsűri elnöke Péterffy András, Balázs Béla-díjas filmrendező, operatőr, egyetemi tanár; tagjai B. Révész László Balázs Béla-díjas filmrendező, Nagy Tamás helytörténész, Szabó Mária esztéta, Somogyvári Rudolf rendező, operatőr voltak.

Győztesek: a helytörténeti kategóriában a Kard és kalács (rendező: Kovács László), a településszociológiában a Karancs United (Dombrovsky Linda), a portré kategóriában a Vád nélkül (Kisfaludy András), a Kispest aniz junior kategóriában az Ön is Wekerle? (Peresztegi Hanna). Operatőri különdíjat kapott Zajti Balázs, a közönség díját a Roller Coaster (Szvetnyik Zsuzsa) érdemelte ki.

A beküldött dokumentumfilmek legtöbbje színvonalas, a meghirdetett tematikának megfelelőek volt. A filmszemle, a zsűri által kiemelt eredménye a fiatal alkotók megmozdulása. A felhívással olyan kezdő, fiatal filmeseket sikerült megszólítani, akik korunk társadalmi jelenségeire érzékenyek és alkotásaik a kor embere számára tanulságokat hordozhatnak. Munkájuk által megismerhetők, hogy a fiatal felnőtt generáció hogyan szemléli a mai magyarországi és külföldi társadalmat. Az ipartörténeti filmek tartalmilag jók, kivitelükben gyengék voltak, itt a zsűri nem hirdetett győztest.

A helytörténeti tematikájú filmek inkább faluszociológiát dolgoztak fel. Kitűnt közülük a településszociológia kategória győztese, amely egy olyan fiatal embert mutat be, aki minden idejét és pénzét arra áldozza, hogy a mélyszegénységben élő gyerekek számára kiutat, boldogulást kínáljon. A nagyszámú portréfilmek egyike a legprofesszionálisabban elkészített alkotás egy a XIX. század közepén hazánkban letelepedett, itt nagybirtokot vásárolt és kikeresztelkedett zsidó származású család fő meghurcoltatásáról szól. A vészidőszakot túlélte ugyan, de a kommunisták 1953-ban a kistarcsai internálótáborban halálra verték. Vád nélkül!

Nekünk nagy örömet szerzett a Kispest aniz junior kategóriába küldött animációs kisfilm. Rajzolta és rendezte a 16 éves Peresztegi Anna, diáklány.

Fotó: Ruzsa István

Nyilvános vetítés – járványügyi vészhelyzetben

Bízunk benne, hallani fogunk róla még.

Úgy gondoljuk, hogy a harminckét film figyelemre méltó szám annak tükrében, hogy eddig még csak négy alkalommal hirdettük meg a filmszemlét. Számunkra azt jelzi, hogy van helye egy ilyen jellegű rendezvénynek a filmfesztiválok sorában. Ezt el is várja a közönség, amely vastappsal jutalmazta az alkotókat. Mi bátorítást merítünk a közönség tetszésnyilvánításából, és jövőre szeretnők megszervezni a 2021. évi CÉGÉR filmszemlét.

S amint a járványveszély elmúlt, filmklubunkban a nagyközönség számára bemutatjuk a legjobb és legérdekesebb dokumentumfilmeket.

Nagy Tamás

Támogatók: NKA, Kispest Önkormányzat, WKK.

10 éve újult meg a Kós Károly téri park

Ezen kerek évforduló alkalmából néztünk körül kicsit a természeti és épített elemek állapotát illetően.

Azok kedvéért, akik 2010. szeptember 10-e óta váltak wekerleivé, és azoknak is, akik már ott voltak a Wekerlei Napokon átadott park megnyitóján, talán érdemes felidézni néhány mondatban a történetét, hiszen majd 2 és fél éves út vezetett az ünnepi pillanathoz. És érdemes azt is számba venni, hogy pontosan mik azok a változások, megtartott és új elemek, amik a park mai képét meghatározzák.

A parkban 2007-ben részben megújították a sétautak burkolatát, ennek figyelembevételével írt ki az önkormányzat pályázatot a teljes park rekonstrukciójára. Ezt Dékány Margit, Pro Architectura-díjas tájépítész vezetésével a Vár-Kert Kft. nyerte meg. Itt kell szomorúan megemlékeznünk arról, hogy idén április 1-jén, életének 75. évében a tervezőasszony elhunyt. Isten nyugosztalja.

A terveket lakossági fórumon is egyeztetették és a WTE is részt vett a szakmai vitákban. (A Centenáriumra készülődés mellett ez volt a másik konkrét előzménye az Építészklub megalapításának.) A programban a szigorúan vett park területén kívül benne volt a térfalat alkotó házak homlokzat-felújítása, az előttük húzódó járdák, zöldsávok, fasorok, a közvilágítási hálózat megújítása, a Zrumeckzy-kapu üres tetőterének hasznosítása is. A megvalósításhoz az Önkormányzat a Társaskörrel és a Munkás Szent József Plébániával konzorciumot alkotott és két pályázati körben (2008. május és 2009. június) „Wekerle, ahol értéket őriz az idő” címmel Európai Unió támogatási pályázatot nyújtott be, melyen 700 millió forintot nyert. A megnevezés a 2008-as Centenárium év jelmondata volt. Az első elképzelésekhez

képest, igazodva a pályázati feltételekhez, a programból kikerült a lakóházak homlokzat-felújítása (csak a templom maradt, annak akadálymentesítésével), a Zrumeckzy-kapu kávézóként és kiállítóterként való hasznosítása, viszont bekerült a Petúr utcai – akkor még Gyermekház – felújítása, tetőtér-beépítése, akadálymentesítése, valamint a Gutenberg körüti kispiaci elárúsító pultjainak cseréje. A kiviteli tervek 2009-ben készültek, ami alapján ősszel közbeszerzési eljárást írt ki a lebonyolításra létrehozott Kispeszt Városfejlesztési és Üzemeltetési Kft. A kivitelezést 2010 februárjában kezdte meg a Construm Kft.

A Kós Károly 1912-es nyertes pályamunkájában lefektetett elvek, de nem a tervek maradéktalan megvalósítása szerint kiépült park a hosszú évtizedek alatt sokat változott. A II. világháború előtt készült képeken látható szellős sétatér, széles gyöngykvics szórásos sétautak, apró kerítésekkel körülvett gazdag, virágos-növény-kiültetésű parterek átalakultak. Természetesen eltűnt a nyugati oldal előtt lévő, a trianoni tragédiára emlékeztető kertészeti alkotás is. Az ötvenes évek végén ennek helyén szabadtéri színpad épült kiszolgáló építményekkel, bekerített

nézőterrel, aminek majd egy évtizedes működése után, elbontásakor kinőtt Wekerle hegye, a szánkózódomb. Oka az volt, hogy egyszerűbb volt a síttré földet hordani, mint a síttré elszállítani. Később megjelent az északnyugati sarokban a játszótér első formája, amely folyton nőtt, az északi kapu mellett egy kis sportpálya, az északkeleti sarokban a sakkasztalok. A sétányok keskenyebbek és burkoltak lettek, nőtt az egyszerű füves felületek aránya. A 70-es években a déli kapu közelében volt egy betonozott vízmedence is. A parkot körbevevő eredeti betonoszlopos drótkerítés helyett vaskerítés épült, és még több lett a bejáratok száma (kezdetben a sarkokon és az átlós utak vonalában 8 db volt, 1973-ban 11 db, ekkorra az eredeti belső sétányok nyomvonala is nagyrészt átalakult). Az eredeti padok, a díszes faragású kő ivókutak le lettek cserélve. A keleti kapu közelében is megjelent egy építmény, benne nyilvános WC-vel, de a 80-as évek végére ezt elbontották. A kezdetben Fő tér, rövid ideig Szabadság tér, később Petőfi tér, majd 1987-től Kós Károly téri parkban köztéri szobrok is helyet kaptak. Kós egész alakos szobra 1987. november 25-én, az 1975-től a tér közepén lévő Nagy Balogh János szobor helyén pedig Wekerle Sándor mellszobra 2008. november 14-én lettek felavatva. Szintén a Centenárium évében került

végleges helyére a Wekerlei Életfa. Röviden, a park is folytonosan követte a változó kor változó igényeit és lehetőségeit.

Ilyen előzmények után érthető, hogy a teljes rekonstrukció során sok volt a megkötöttség és egyben az új igény is. A tervezők koncepciójában első körben még felmerült a 30-as években ismert kép helyreállításának lehetősége is, a szánkódomb elbontásával. De a lakossági fórumokon ez ellen, érthető módon, nagy volt a tiltakozás. Végül is az épített elemek vonatkozásában kivitelezésre az alábbiak kerültek (összhangban a park

A Fő tér 1944-ben

Fotó: Fortepan

működtetésére és szabályaira született elképzelésekkel): a park éjszakára történő zárhatóvá tétele miatt új, magas, merev dróthálós kerítés építése, benne csak a 4 égtáj felőli kétszárnyú kapuk kialakítása; a jó minőségű sétányok megtartása mellett az előregedettek és nem illeszkedőek elbontása, átépítése azzal, hogy a főtéri házak előtt alkalmazott burkolatok bekúsznak a parkba; a szánkózódomb északi, játszótér felőli oldala alá WC csoport építése; a WTE javaslatára egy zenepavilon építése (ennek tervezésével és történeti előzményeivel kapcsolatos legfrissebb információk keretes írásunkban olvashatók); központi burkolt tér szökőkúttal; csobogók, ivókút, óra, információs táblák felállítása; a teljes kisbútor-rendszer (padok, székek asztalokkal, hulladékgyűjtők, stb.) cseréje egységes arculattal.

A funkcionális igények térbeli elosztása a korábbi térhasználat vizsgálata nyomán szintén átalakult: a kedvelt játszótér a helyén maradt, de sok új fejlesztéssel, játékkal a kisgyermekes családokra lett szabva; mellette mikrodomb épült kisbringásoknak; a nagyobbaknak egy másik játszótér született a délkeleti sarok közelében egy új műfüves, ketreche zárt pályával, míg a korábban is meglévő, új gumiburkolatot kapott, szintén új labdafogó kerítéssel; az északkeleti sarok megmaradt a nyugodtabb beszélgetésekhez, sakkozáshoz, több asztallal; a délnyugati sarokba egy új elem, az illatok kertje került a romantikus lelkűeknek. A park közepe pedig nyitott maradt a közösségi rendezvények befogadására, hagyományainkhoz kapcsolódóan tűzrakó hely is készült. A technikai fejlesztések között szerepelt az új köz- és díszvilágítás kiépítése,

a teljes elektromos hálózat megújítása jól megválasztott csatlakozó pontokkal, térfigyelő kamera (kamerák a házak előtt) rendszerbe illesztése, a víz- és csatornahálózat rekonstrukciója.

A park növényállománya is teljesen megújult (a pontos tervezett kiültetési adatokról olvasható összegzés lapunk 2009/3. számában): 111 db előregedett, beteg és nem a parkba való fát vágtak ki, helyettük 59-et ültettek, 207 örökzöld, 807 cserje, 139 félcserje, 3106 talajtakaró, 1932 évelő mellett, nagyon gazdag fajtaválasztékkal. A területek nagy részét újra füvesítették (amit aztán az áradó utáni WN rendezvényt követően meg kellett ismételni). A növények kiszáradása ellen automata öntözőhálózat készült.

Óriási volt a várakozás az áradás előtt, az emberek nagy örömmel és kíváncsisággal vették birtokba a teret, annak minden zegét-zugát. A kivitelezés közben előkeült problémák, feszültségek oldódtak azzal, hogy egy valóban nívós közparkkal gyarapodott Wekerletelep, de a teljes kerület, sőt az egész főváros is, amelynek jól felismerhető arculati elemei méltóak a műemléki védettségű házsorokhoz, a Kósék által megalkotott miliőhöz. A tér korábbi ismertsége és kedveltsége csak tovább fokozódott, és ez a tendencia a mai napig tart.

És ahogy az lenni szokott, mindennek van előnye és hátránya is. Pont ez az óriási népszerűség az egyik oka, az idő könyörtelen vasfogán kívül, azoknak a negatívumoknak, amiket a téren járva a

Vizes játszótér...

szemlélődő felfedezhet. A többek között a kerületi zöldfelületek, parkok városüzemeltetési, karbantartási és fejlesztési, felújítási feladatait szakmailag felügyelő Zöldprogram Irodától kapott tájékoztatás szerint a legfőbb tapasztalatuk az elmúlt 10 évben a következő: *„Az már most leszögezhető, hogy a tér látogatottsága jóval meghaladja azt a szintet, amit normál üzemeltetési, fenntartási munkafolyamatokkal még szinten lehetne tartani. Nem kevés a deviáns viselkedésforma, melyek komoly károkat okoznak a park egyébként egyedi berendezéseiben, rendszereinek a lopások az illemhely épületében. Problémát okoz a személtelés, annak ellenére, hogy a téren elegendő hulladékgyűjtő került kihelyezésre”*. A gyakorlati üzemeltetési, fenntartási feladatokat a felújítás óta a Közpark Kft. végzi. A cég vezetője, Bán Zoltán úr megerősítette, hogy az agresszív elemek sok kárt okoztak és okoznak, mind a zöld, mind az épített elemekben, például a cserjék és az örökzöldek gazdagságának csökkenése mögött nagy részt a lakosság parkhasználati módja áll. Nem sokkal a megnyitás után lelopták a kapukról a stílusban illeszkedő fogantyúkat, amiket

Egy, a nyári Vasárnapi Térzenék sorozat kapcsán íródott facebook bejegyzés indította el Tihanyi Zsuzsit, a Társaskör irodavezetőjét, hogy keresgéljen kezdjen a zenepavilon történetével kapcsolatban. Azt már a tervezés időszaka óta tudni lehetett, hogy Pál Lajos építész a wekerlei zenepavilon terveit Kós Károly Állatkertbe álmódott zenepavilonjának rajzai alapján készítette el. A Budapest Főváros Levéltárából származó tervek Dékány Margit kutatta fel anno, melyek aztán a 2012 novemberében megrendezett *Napkeletről jöttem, nagy palotás rakott városba kerültem – Kós Károly világa 1912* című kiállításon is láthatóak voltak. Azonban mindannyian, még Pál Lajos is, úgy tudtuk, hogy ez egy meg nem valósult terve volt Kósnak. Zsuzsi azonban rátalált egy 2 évvel ezelőtti tanulmányra, melyet Lovas Dániel *A Ligeti zenepavilonok fénykora* címmel írt

(<https://ligetbudapest.reblog.hu/a-ligeti-zenepavilonok-fenykora>). És benne felfedezte a Kós-féle állatkerti pavilon képeit. Kiderült, hogy nemcsak papíron létezett, nagyon is valóságos volt. 1912-ben a Nagytó mellett, a Pálmaház közelében építették fel. A következő évtizedekben több száz hangversenynek adott otthont, kezdetben az Állatkerti Szimfonikusok, 1923-tól a Székesfővárosi Zenekar játszott benne. A krónika szerint vasárnaponként kétszer is élvezhette a hallgatóság a hangversenyeket. A Magyar Rádió a húszas évek közepén élő közvetítésekkel tette népszerűvé és ismertté a rendezvényeket. Ezt idézik az LGT *A rádió* című számában hallható sorok is: *„A Rádióról huszonnegyben feljegyezhetők, hogy az Állatkertből sugározta az első koncertjét.”* Az építményt a II. világháború során bombázták le. A mi pavilonunk így valóságos kis utódja az eredetinek.

még egyszer-kétszer pótoltak, aztán egy nem ideillő, silányabb darabot voltak kénytelenek véglegesíteni. Ez legalább nem olyan káros! És talán még arra is sokan emlékeznek, amikor egy karácsony előtt a szökőkút melletti nagy füves terület sarkára ültetett pici fenyőcskét valaki a töve feletti ágsornál elvágta és elvitte, hogy azt díszítse fel otthonában. Persze az ilyen kirívó, rendőrségi eseteken túl, általánosságban is igaz, hogy sokkal jobban kellene vigyáznunk környezetünkre, a szabályok betartására. Például a környezet minőségéhez illő kulturáltsággal kellene használni az információs táblákat, amikor hirdetést helyezünk ki. Sokszor volt vitatéma különböző fórumokon, hogy a parkőr feladata meddig terjed, mi az, amiben jogosan és félelem nélkül intézkedni tud. Az biztos, hogy ő nem rendőr, és a rendőrségtől sem várható el, hogy mindenki mellé egy embert állítson.

Azt nem tudom, hogy darabra minden tervezett növény valóban kiültetésre került-e 2010-ben, és sajnos sem a Zöldprogram Iroda, sem a Közpark nem rendelkezik jelenleg felmérésen alapuló adatbázissal, de valahogy nem az eredeti fajtagazdagság jut az eszünkbe manapság. Bán úr elmondta, hogy az évek során néhány fát kiszáradás, illetve betegség miatt ki kellett már vágni és viharkár is

gyérítette az állományt. Az illatok kertjében pedig egy idei csőtörés miatt kellett megbolygatni a növényzetet, melynek teljes pótlása csak jövőre, a vegetációs időszak beindulása után várható.

Az is biztos, hogy a szigorúan vett napi üzemeltetésen és fenntartáson túl több előre tervezett karbantartás, felújítás is nagyon fontos lenne, az ad hoc „tűzoltások” elkerülése érdekében, hogy a parkba továbbra is öröm legyen bejárni, az elszegényedés érzése nélkül. De a napi fenntartás körében a növényzet és a járdák rendszeres gondozásán túl problémaként kell megemlíteni a játszótéri homokozók tisztán tartását, a szemétszedést, vagy a különböző játékok és a sportpályák biztonságos használatával összefüggő tennivalókat. Ugyan volt már a műfüves pálya burkolata javítva, de jelenlegi állapota elég elszomorító, mint ahogy a folyton lyukas labdafogó háló is. A gyöngykvacs burkolatú felületek gondozását is bizony, ha kell, napi-heti szinten lenne szükséges beiktatni, hogy azok egy nagyobb esőt követően ne csak napok múlva legyenek használhatóak.

Az hogy a köztéri óra a pontos időt mutassa határterület talán az üzemeltetés és a karbantartás között, de például a teret övező szép kerítésnek és a zenepavilon fém lábainak rozsdamentesítése és

újrafestése biztosan egy előre tervezhető feladat lenne. Pótolni kellene egyben az oszloplábakról eltűnt fa léceket is. Az utcabútorok fa és fém részeivel is előre meghatározott ütemterv szerint kellene foglalkozni, nem szabad hagyni, hogy annyira lepusztuljanak, hogy csak a csere jöheszen szóba. Most még csak egy-két darab igényelné a tisztításon túl a javítást, felújítást, de ismerhetjük, hogy az ilyen típusú romlások egyre gyorsulnak. (4 hónap alatt 4 újabb pad szenvedett kisebb-nagyobb sérülést.)

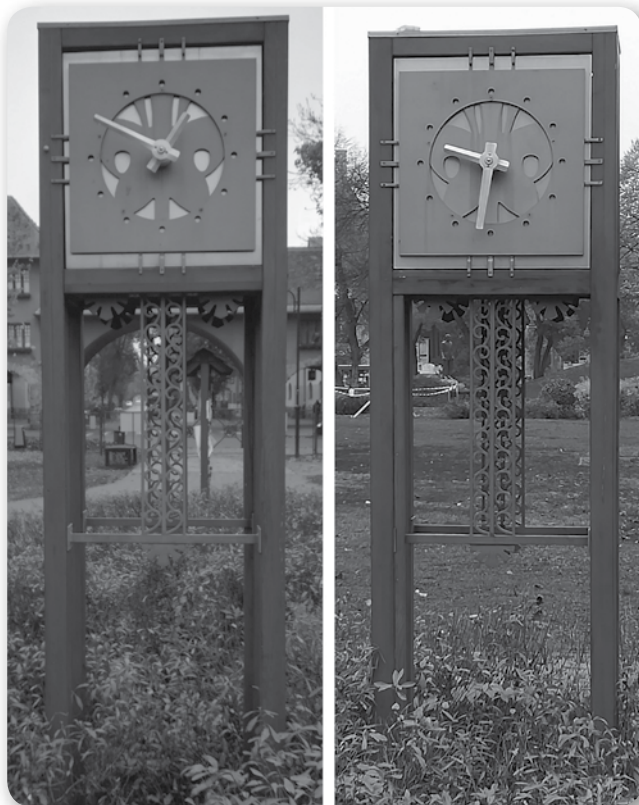

Potyogó kőburkolat a wc falán

Vagy vessünk egy pillantást a domb alatti WC támfalának kőburkolatára! Talán még pótolható a lepotyogott néhány tucat darab kő, de egy idő után az egészet újra kell majd rakni. És ha már kő, akkor nem mehetünk el szó nélkül, a már kiépítéskor is sok vitát kiváltó, vasbeton aljzatra ragasztott, az épületek előtti és a parkba bevezető járdák állapota mellett sem. Rengeteg fuga és kisebb kő van kifagyva. Érdekes módon, az utólagosan bevágott dilatációk mellett vannak a legnagyobb repedések. A legrégebben felállított szobrunk talapzata alatt is folyamatosan erodálódik a talaj, a négy irányból érkező ösvények fűben fekvő faragott kővei töredeznék, süppednek a földbe. Mit szólna Kós Károly, ha látná? Wekerle Sándor akár örülhetne is, mert Polgármester úr ígéretet tett, hogy az ő szobrának talapzatát letisztítják, azonban nyár óta ez nem történt meg. A felkért Közpark nem rendelkezik a szoborról lefolyt vegyi anyagok és a természetes korrodáció miatti elszíneződések eltávolításához szükséges tapasztalattal és szakemberrel, mást meg ezek szerint nem kerestek/találtak.

Ha valamit alkotunk és azt meg akarjuk őrizni, akkor azzal sok a napi tesz-vesz és hosszú lehet a tervezett beavatkozások sora is. A Zöldprogram Irodától származó információk szerint, az ideai rendkívüli év miatt, sajnos halasztódnak a tervbe vett felújítások, fejlesztések, úgy mint a játszótéren a gyöngykvacs burkolatok öntött gumiburkolatra cserélése, a műfüves sportpálya burkolatának felújítása és az automata öntözőhálózat teljes körű felújítása. Remélhetőleg a jövő évben ezek elvégezhetőek lesznek!

Nagy Attila

Honnan mennyi...

Pannóniás vagyok...

Törek Erzsébet iskolánk egyik legtapasztaltabb pedagógusa, sok éve igazgatóhelyettes, elismert angoltanár. 2012-ben Kispestért Díjat, idén Kispest Pannónia Általános Iskola Közneveléséért (Külső-Pesti Tankerületi Központ) elismerést kapott.

- Mit jelent számodra „Pannóniásnak” lenni?

- Ez a 39. tanévem a Pannóniában. Büszke vagyok rá, hogy egy ilyen összetartó közösség tagja lehetek, amely lelkiismeretesen, a gyerekek érdekeit szem előtt tartva végzi a munkáját. Arra is büszke vagyok, hogy az angol nyelvoktatási és próbavizsgáztatási rendszerünk kidolgozásában a kezdetektől fő szerepem lehetett.

- Hogyan kezdted a pályádat? Hogyan lettél angoltanár?

- Képesítés nélküli tanítóként kezdtem, majd a diploma megszerzése után folyamatosan továbbképeztem magam. A kötelező orosz nyelvoktatás kivezetésekor angoltanári diplomát szereztem, osztályfőnök, munkaközösség-vezető, szaktanácsadó is voltam.

Kezdetben szakköri, nyelvtanfolyami keretben, egyedüli angoloként kezdtem a nyelvoktatást az iskolában. Rengeteg tanulás, önképzés, kutatómunka kellett hozzá, itthoni és külföldi továbbképzé-

sek, eszközök, könyvek, hanganyagok beszerzése többnyire saját pénzből. Akkorra gyűjteményem van hagyományos és digitális anyagokból, hogy némely könyvtár is örülne neki.

- Mi tartott ezen a pályán?

- Egyszerű a válasz: gyerekek között lenni jó, a szeretet energiát ad. Jelenleg angoltanárként, intézményvezető-helyettesként, közoktatási szakértőként tevékenykedem, és minden feladatban, a sok felesleges adminisztráció ellenére is találok örömet és értelmet. Sikerélményt jelent az is, hogy a kollégákban is fel tudom kelteni azt a lelkesedést és hitet, amely segít abban, hogy a tanítványaink megszeressék a nyelvet.

- Véleményed szerint mi a sikeres nyelvoktatás titka?

- A legfontosabb, hogy a gyerekek szeressék a nyelvet, szeressék az angolórát. Mindig arra törekedtem, hogy a legkorszerűbb eszközökkel, módszerekkel motiváljam a diákokat. Így lettem autodidakta módon egyre jobb és magabiztosabb a digitális oktatásban is.

- Iskolánkban igen népszerűek a különböző nyelvvizsgák, a felkészítő foglalkozások. Miért tartod ezeket fontosnak?

- Alapvető és elengedhetetlen, hogy a

gyerekeknek sikerélményt nyújtunk, lehetőséget adjunk a fejlődésre, akár az iskolai kereteken kívül is. Az országban az elsők között voltam, akik az ifjúsági nyelvvizsgákat elérhetővé tették a gyerekek számára.

Minden diákunknak van lehetősége ingyenes tehetséggondozó vagy felzárkóztató foglalkozásokon is részt venni. A több éve jól bevált próbavizsga rendszerünk csúcspontja 8. év végén a B2-es nemzetközi nyelvvizsga. A végzős tanulóink kb. fele eléri ezt a szintet, de a többiek is magasan az általános iskolai követelményszint felett teljesítenek.

- Mire vagy a legbüszkébb?

- A régi tanítványoktól, szüleiktől nagyon sokszor kapok köszönetet, örömteli visszajelzéseket. Sokan közülük a középiskolában már az első évben a második-harmadik nyelv tanulására koncentrálnak. Sokan mentek külföldre dolgozni, tanulni.

Amikor kicsiket tanítok, az szerez nagy örömet, hogy napról-napra látom, hogyan sajátítják el a nyelvet. A végzősöknél pedig sokszor magam is elámulok, milyen okosan, választékosan, folyékonyan beszélnek angolul. Minden korosztálynak megvan a maga kihívása és szépsége.

Igaz Ágnes

Az uszodás Pista bácsi

Bajczár István 1949-2020

Közel harminc éven keresztül állt a vízben és tanította az úszást a gyerekeknek. Neki köszönhető, hogy korszerű, megbízható gépészettel felszerelt, jól használható tanuszoda van a Wekerlén.

Tösgyökeres kispesti. Autószerelőnek tanult, de mindig is a sport érdekelte. Első osztályú szinten kajakozott. Az élsport után edző lett. Szakedzői vizsgát tett, majd földrajz-testnevelő tanári diplomát szerzett. 54 évesen közoktatásvezetőként diplomázott.

A Wekerlére 1980-ban került. Az úszás-oktatás vegetált, mert az uszoda silányan lett megépítve. Óriási felháborodást keltett, amikor a körülmények miatt felszólalt a kerületi ifjúsági parlamenten. De elkezdődött a felújítás, amelyből maga is kivette a részét. Azt vallotta: itt

olyan pedagógusra van szükség, aki testnevelő, úszóedző, úszómester, vannak szervezési és vezetési képességei; és ért a gépészethez is. Ülhetett volna ölbe tett kézzel, de ő sajátjának tekintette az uszodát; úgy tartotta, felel annak működéséért. Ezért van most az uszodának előtere és parkolója.

Azt akarta, hogy az ide járó gyerekek megszeressék a vizet, hogy jól érezzék magukat, s – persze – megtanuljanak úszni. Nem versenyzőket akart nevelni, de felelősséget érzett a tehetséges gyerekek iránt is. Bevezette a csecsemő-, a baba-mama, valamint az asztmás gyerekek úszásoktatását, nyaranta úszós napközis táborokat szervezett. Szerette a Wekerlét, a környezetet, az itt élő embereket. Munkatársaival, tanítványaival és a szülőkkel nagyon jó kapcsolatot ápolt. 2002-ban megkapta a Kispestért-díjat.

Ő volt a Tanuszodában

a „nagyhangú Pista bácsi.” Nézetei mellett mindig kitartott. Kedves, makacs, sajátos humorú ember volt.

Házasságából egy fiú és egy lány született. Feleségével egy idő után szétváltak útjaik. Második társával közel 30 éven keresztül szeretetben élt. Élettársának két gyermekét sajátjaként nevelte és szerette, a lányok édesapának szólították őt. Saját és nevelt gyermekeire nagyon büszke volt. Szerette családját, imádott hazamenni. Nyugdíjasként kényelmes foteljében gyönyörködött gyermekei és unokái fejlődésében.

Saját bora volt, otthon fröccsözött. Enni is szeretett. Hobbija a főzés volt. Bevette magát a konyhába, mosogatni sem kellett utána. Szabadidejében legszívesebben otthon tevékenykedett, nyaranta a kertjét gondozta.

Több mint negyven évet töltött a vízben. Lehet, hogy egészségét a vízben oldott vegyszerek kezdték ki. 2018-ban szélütés érte. Állapota ellenére is megmaradt kedvessége, társa és gyermekei iránti szeretete. A halál otthonában, kedvenc foteljében, hirtelen érte.

A wekerleiek szeretettel emlékeznek rá.

Romhányi András

Időnként váltani kell...

Búcsúzik Szabó Mária, a WKK igazgatója

- Mióta dolgozol a kultúrházban, és mikortól vezettél azt?

- 15 évvel ezelőtt, 2005 őszén kerültem a kultúrházba, akkor még Wekerlei Gyermekháznak hívták. Annak idején még újságíróként dolgoztam, és egy cikkhez gyűjtöttem anyagot, azért kopogtattam be az akkori igazgatónőhöz. A művelődésszervezői állás betöltése visszatérést jelentett az eredeti szakmámhoz, amivel az egyetem elvégzése után is foglalkoztam. 2009-ben lettem a ház igazgatója.

- Mit éltél meg a legnagyobb sikernek az elmúlt évek alatt? Mire vagy büszke?

- Számos sikeres kezdeményezés, program, közösségi megmozdulás van mögöttünk, és mindenképpen többes számban szeretnék beszélni erről. Az én sikerem a kollégáim sikere is volt, és a kultúrház eredményes működése a munkatársak nélkül nem valósult volna meg. Rájuk nagyon büszke vagyok, rendkívül jó kis csapat kovacsolódott össze!

A programok közül igazán büszke vagyok a Wekerlefeszt Művészeti Találkozó(k)ra, ahol nagyon jó kapcsolatunk alakult ki a helyi művészekkel, a nemzeteket bemutató sorozatainkra, ahol az évek alatt sok nagykövetet is vendégül láttunk, a számos meghirdetett pályázatunkra, versenyünkre, ami rengeteg munkával járt. Szívesen emlékszem nívós gyermekprogramjainkra, tematikus napjainkra, nagyon népszerű nyári táborainkra, környezettudatos workshopjainkra, melyeket úttörőként valósítottunk meg a művelődési házak között. A közös szervezésben megvalósuló rendezvényekre is igazán büszkék lehetünk. Hiszen társszervezői vagyunk a Téltemetésnek, a Wekerlei Székelykapu Napoknak, a CÉGÉR wekerlei dokumentum-filmfesztiválnak.

Nem szeretném kihagyni a napközis tábor sem, büszke vagyok az ottani pedagógusokra, dolgozókra, sokat fejlődött a tábor az utóbbi években.

Az elmúlt évek alatt sok munkánk és fejtőrésünk áll a WKK teljesen megújult megjelenése, arculata mögött, ahogy megváltozott a nevünk, a plakátjaink, programfüzetünk... most új honlapunk készül.

- Volt-e kudarcra ítélt rendezvényetek, vagy valami emlékeztet nagy baki?

- Sokat próbálkoztunk mentálhigiénés programokkal a WKK-ban: táncterápia, rajzterápia, coach vagy pszichológus tanács-

adása. Ezen kívül nevelési kérdésekben is szerveztünk sorozatokat. Sajnos, ezek közül több program idővel elhalt, vagy el sem indult. Ennek sokáig kutattuk az okait, egy idő után elhagytuk az ezekkel való próbálkozást.

Óriási bakikra nem emlékszem, inkább arra, hogy sokan sokszor néztünk át egy-egy programfüzetet a megjelenés előtt, mégis többször maradtak benne hibák.

- Mely rendezvények voltak a kedvenceid?

- Mindegyik rendezvényt a szívemen viseltem, de ha mindenképpen ki kell emelni, a művészekkel együtt megvalósuló programokat, a pályázati díjkiosztókat, az afrikai, francia, olasz, dán, svéd vagy portugál napunkat emelném ki. Emlékezetes marad a Mackónapunk, a palacsintasütő és a háziállat versenyünk, a csillagászati programjaink, a farsangok, a gyermeknapok. Sosem felejttem el egy-egy nagynevű művész előadását, ahol valamennyiünk hátán futkosott a hideg. Ökrös Csaba fantasztikus muzsikálása, aki azóta már nincsen közöttünk, Jókai Anna bölcsességei, akit már szintén csak emlékeinkben idézhetünk fel. Vagy az élők közül Cakó Ferenc homokanimációja, Somogyi Erika énekhangja, vagy egy-egy komolyzenei szóló.

Ugyanígy a szívemben hordom az akkori Europarkban lezajlott két flash mobunk emlékét, vagy a Kós Károly téren Könyvkapocs néven létrejött közösségi megmozdulásunkat, ahol a költöző Wekerlei Könyvtár kötetait adogattuk át kézről-kézre, négyszázan.

- Milyen intézményekkel, szervezetekkel kellett együttműködnöd a munkád során?

- Büszkén mondhatom, hogy nagyon sok szervezettel működünk együtt. Kiemelném a főváros múzeumait, a nagykövetségeket, az egyetemi tanszékeket, a kulturális szervezeteket és természetesen a helyi civil szervezeteket. Közülük is legjelentősebb a Wekerlei Társaskör Egyesület, a Magyar Kollégium Kulturális Egyesület vagy az Átalakuló Wekerle csoport, illetve a Kispesti Helikon Kulturális Egyesület.

Jó kapcsolatot alakítottunk ki a kispesti nevelési és oktatási intézményekkel, vezetőik ott voltak az Óvodaválasztókon, Bölcsődenyitogatókon, gyerekeiket benevezték a vetélkedőkre, a környezetvédelmi versenyekre, indultak a pályázatokon, részt vettek a rendhagyó óráinkon.

- Milyen csapattól búcsúzol most, kire „bagyod” a házat?

- A legnehezebb volt a munkatársaktól való elbúcsúzás, rendkívül sok jó kollégával dolgoztam együtt korábban és most is. Egy igazán összetartó kis mikroközösség ez, mint egy nagy család, most 11 ember maradt a WKK-ban. Az egymásra való támaszkodás, egymás segítése, a lojalitás nélkül ez a munka nem is menne jól. Jelenleg kiváló művelődésszervező kolléganőm, Kiss-Szitár Orsolya a megbízott igazgató. Vele az utolsó hónapokban már tényleg mindent megbeszéltem, de korábban is rendszeresen összeült a szakmai team, és közösen ötleteltünk, közösen véleményeztünk egy-egy kérdést.

- Tudjuk, hogy annak ellenére, hogy nem itt laktál, Wekerle mindig is a szíved csücske volt... Találkozhattunk-e még veled telepünkön?

- Valóban ezer szállal kötődöm a telephez, a három lányom itt járt iskolába, a nagyszüleik is itt laknak, nagyon sok jó barátom él itt, és a Wekerlét belengő sajtósági milió engem is mindig elvarázsol.

Természetesen visszajáró leszek, remélhetőleg rendszeres vendég a kultúrház és a WTE rendezvényein.

- Milyen terveid vannak a jövőre nézve, milyen vállalkozás lesz az, amibe befektetted energiádat, kreativitásodat?

- Nem vagyok unatkozó típus, mindig találok magamnak tennivalót. Most a családi vállalkozásunkban van nagy szükség a munkámra. A tervek szerint cégek, csapatok részére szervezek majd összejevoeteleket, tematikus születésnapokat.

Az embernek mindig meg kell újulnia, most lezárak egy nagyon szép, számomra nagyon kedves, szerethető időszakot az életemben. Végtelenül hálás vagyok az elmúlt 15 évért, amit itt a Wekerlén tölthettem. Hálás vagyok a kultúrházért, ami egy kis ékszerdoboz, a munkatársakért, a wekerlei civilekért, még az irodámért is, ahová mindig besütött a nap, de ahol gyakran éjszakába nyúlóan dolgoztam. Az ember lezár egy időszakot, de belép egy újba, így tele vagyok várakozással, izgalommal, mindamellest, hogy a búcsú fájdalmát is átélem.

A kérdéseket feltette: Szilágyi Szabina

Iceregni-ficeregni márpedig koncerten is lehet

Babakonzertek a WKK-ban

A művészetek megszerettetését – ahogy azt mondani szokták – nem lehet elég korán kezdeni, hogy mihamarabb mellénk szegődhessenek, segíthessék életünk történéseit, érzelmeink feldolgozásait, önkifejezésünket. Lehet, hogy művésszé tesznek bennünket, lehet, hogy műértővé, vagy akár megértővé, ám végeredményében mindegy hogyan, de teljesebbé.

A legkorábbi élmények a zenéhez köthetők, hiszen ez a művészeti ág már az anyaméhben élvezhető, és a születéstől fogva folyamatosan válhat a gyermek felfedezésének részévé. Hamar eljön az idő, amikor már nem csupán passzív hallgatójává, hanem aktív közreműködőjévé is szeretne válni az izgalomnak, így előkerülnek a csörgők, kis dobok, triangulum, síp, fakanál, fedő, lábos, ki mit lel maga körül. Ebből a kezdeti,

olykor igen kaotikus és legfőképp hangos próbálgatásokból kel életre az a zenei kíváncsiság, melyből a későbbi zeneszeretet születik. A Gelencsér család egy igazi zenész család, akiknél e gondolatok és cselekedetek már generációk óta természetesen vannak jelen, és ezáltal nőnek bele a gyerekek a zenélés szeretetébe. Amikor több mint 3 évvel ezelőtt megosztották velünk azt a gondolatukat, miszerint babakonzertet szeretnének a kultúrházunkban tartani, hogy a legifjabbakban elültethessék a zeneiség csírát, rögtön éreztük, hogy nagyon értékes szándéknak és élményszerzésnek adhatunk helyet. Az azóta eltelt időben Bede Fanni Anna – aki képezetten fuvalázik és óvodapedagógus – valamint édesapja, Gelencsér Gábor – aki csellóművész és tanár – mellett több zenészbárát csatlakozott a küldetéshez.

Mellettük megjelent Chippolino, a kis vídám olasz bábfigura is, hogy a gyerekekhez szóljon. Így vált a WKK-ban branddé a babakonzertek sorozata.

Aki először jön el egy ilyen koncertre, ne csodálkozzon, hogy itt nem a megszokott csend és rend fogadja a kicsiket, itt lehet énekelni, táncolni, ficeregni, csicseregni, fekdülni, ülni, állni, ölben ülni, kinek hogyan esik jól átadni magát a hangok élvezetének. A végén pedig hangszersimogatóval lehet közelebről kézügyre és szemügyre venni a varázst életre hívó hangszereket.

A Babakonzertek sikerei azt bizonyítják, hogy értő fülekre és lelkekre találtak a WKK közönségében, tavasztól pedig ismét várják a kis zeneértőket újabb hangszerekkel, zenéikkel, élményekkel.

Boncsuk Mónika

Zero Waste a KÖZÖSben

A Zero Waste röviden egy olyan mozgalom, amelynek célja, hogy minél kevesebb szemetet termeljünk. Egy új generációs szemlélet a hulladékkezelésben, amely az utólagos hulladékgazdálkodás helyett a megelőzésben hisz. Az Átalakuló Wekerle már eddig is sokat tett a lakossági hulladék csökkentése érdekében, például a komposzt programmal, a Szatyor forgóval vagy a WTE-vel közösen bevezetett újra pohárral a helyi rendezvényeken. Tracey Wheatley-vel a KÖZÖS egyik alapítójával beszélgettünk.

– *Mennyire volt fontos a Zero Waste szemlélet a kezdetektől a KÖZÖSben?*

– Ha körülnézel, a berendezés és szinte az összes tárgy gyakorlatilag valakinek a „hulladékából” van. Olyan bútorok vannak itt, amiket nekünk ajándékoztak. Ezeket nemcsak egyszerűen újrahasznosítottuk, hanem sok esetben sikerült megszépíteni, új életet adni a tárgyaknak. Plusz poén, hogy elsősorban wekerlei dolgokat használtunk. Például a pult egy wekerlei ajtóból készült. A pult fölötti lámpa egy régi gázvezeték, a búrák pedig a régen itt lovaskocsival szállító Ring szódás-család üvegeiből állnak.

– *Hogy néz ki a hulladékmentesség a főzésben/beszerzésben?*

– Nagyon-nagyon törekszünk arra, hogy ne hozzunk be olyan dolgokat, amik szemétként végzik. A zöldségek például rekeszben érkeznek, nem külön-külön csomagolva. Ezt magánemberként is megtehetem, például ha elmegyek a piacra saját szatyorral, vagy a Zsámboki kertészettől rendelek. A hulladékunk 90%-a a zöldségéből áll. Kb. 50 litert termelünk hetente, ami házi komposztálóban komposztálódik. A szárazanyagok nagy része bio-organikus és papírban jön. Ezt a papírt is komposztáljuk, ami direkt jó, mert a sok zöldségmaradék mellett ez rostos anyagot biztosít a komposztnak, így szuperül kiegészíti a növényi hulladékot. Ha muszáj olyan terméket vennünk, amit csak csomagolásban lehet kapni, akkor nagy mennyiségben vásárolunk. A liszt, a cukor, a rizs például 10-15 kilós kiszerezésben jön.

Sokan jönnek ide és rácsodálkoznak, hogy „hát emlékszem, a nagymamám idejében is így volt...”. Igen, ezek ésszerű dolgok voltak, amikor még nem voltunk ilyen pazarló társadalom. Az, hogy mindent külön kis zacskóba teszünk, amit utána azonnal eldobunk, teljesen abszurd.

– *Miben tudnánk még fejlődni?*

– Például a fűszerek beszerzésében. Próbáljuk a fűszereket kimérve venni, de sok olyan fűszer van sajnos, amit csak előre csomagolva lehet kapni. Ezt igyekszünk nem kis 10 grammos kiszerezésben vásárolni, hanem nagyobb, mondjuk 300 grammosban. Ilyeneket például az ázsiai/keleti boltokban lehet

beszerezni. Ezért viszonylag sok időt töltünk a VIII. kerületben. Talán a legnagyobb „luxus”, amit megengedünk magunknak, az a vegán tej és tejtermékek. Nehéz olyan tejet csinálni házilag, ami jól illik a kávéhoz.

– *Mi a legnagyobb eredménye a KÖZÖSnek a hulladékcsoökkentésben?*

– Az, hogy segítettünk az embereknek, hogy ők maguk csomagolásmentesek legyenek, ugyanis a KÖZÖSben van lehetőség elvinni a menzát, és akik nálunk vásárolnak, saját dobozokat hoznak. Erre van egy jól működő higiéniai rendszerünk, amiben mi gyakorlatilag nem érintjük a tárolóedényeket. Hetente kétszer főzünk kb. 40 emberre, az naponta kétszer 40 edény, hetente 160, és 2 hónap után nyolcszor 160 edénnyel kevesebb felesleges hulladékot termelünk. Ha valaki mégis elfelejt saját edényt hozni, akkor tudunk adni 100% újrahasznosított papírzacskót vagy zsírpapírt.

Jó látni, hogy ami régen a normális életvitel volt, kezd újra működni, nem csak az egyén szintjén, de egyre több bolt és vendéglátós hely is lehetővé teszi a csomagolásmentességet. Nagyon sok múlik az iparon és a kormányon is, de az emberek is rengeteget tehetnek azért, hogy kevesebb legyen a szemét. Ezért érdemes erőfeszítéseket tenni, még akkor is, ha nem teljesen sikerül megvalósítani a hulladékmentességet. De akkor is büszkén mondhatod, hogy minimalizálod a hulladékot, lépésről lépésre egyre tudatosabban.

Vicze-Máté Borbála

Ökokaszinó a KÖZÖS-ben

A fenntarthatóságot erősítő és társadalmilag hasznos célok gyakorlati megvalósításán túl fontos, hogy időről időre együtt gondolkozzunk a világ folyásán, megértve, megvitatta benne zajló folyamatokat, ezáltal jobban értve egymást is. Ezért is szerveztünk, és szervezünk a KÖZÖS-ben havonta vitákat, meghívott előadókkal, szakértőkkel. Vendégünk volt már Takács Sánta András, a Kisközösségi program vezetője, akitől a közlegelők dilemmájáról hallhattunk. A klímaszorongás miatti érzéseket, gondolatokat Orosz Katalin klinikai szakpszichológus, a Nyími Öko Közösség tagja segített jobban megérteni, míg Huszár András klímapolitikai tanácsadó előadása a klímaváltozásról szólt, mindenki számára érthető, emészthető formában.

Legutóbb Lányi András filozófus, egyetemi docens volt az Ökokaszinó vendége, aki a nyáron megjelent könyvében a jelenlegi

ökológiai vészhelyzetéről, és annak elhárításának lehetőségeiről is szól. A „Bevezetés az ökofilozófiába, – kezdő halodóknak” című könyv adta a meghívás, a beszélgetés ötletét.

Jól érzékelhető, hogy a jó emberi élet veszélybe került, a föld népessége négyszeresére emelkedett, ami oka és következménye egyben a természeti erőforrások túlzó igénybevétele. Társadalmi, gazdasági rendszerünk is a növekedésen, terjeszkedésen alapszik, ám az ehhez szükséges, elengedhetetlen természeti erőforrások nem állnak már rendelkezésre. Mi a jólét illetve a jóllét közötti különbség, mi minden kell ahhoz, hogy megelégedetten éljünk? Hogy leszünk részesei a mókuserkének, hogy szerzünk újabb és újabb anyagi javakat kárpótlásként, valamiért, ami hiányzik: a megfelelő, élhető környezet, a biztonságérzet, a szabadság... A beszélgetés e kérdéskört járta körbe először. Ezután a tavaszi járványhelyzetre adott közösségi válaszok példáin keresztül a döntéshozatal került a középpontba. Egy-

értelművé vált, hogy a központilag kínált megoldások nem feltétlenül jobbak annál, mint ha egy létező, az adott ügyben érintett helyi közösség próbálja a legnagyobb jó szándékkal megjavítani életét, megoldani az adott problémát, azaz lehetősége van önállóan dönteni. Egyetérteni, „egyetnemérteni” értelmesen, erőszakmentesen, ez az út, amin keresztül egy közösség képviselheti érdekeit. Elengedhetetlen továbbá, hogy a konszenzuskereső közösség egyensúlyban tartsa a szükségképpen korrupt bürokráciát, és a haszon-maximalizáló tőkést – hallhattuk a beszélgetés végéhez közeledve.

Aki kíváncsi a részletekre, és szívesen meghallgatná az egész beszélgetést – a járványhelyzet miatt online is követhető volt – mind a mai napig visszanezézheti a KÖZÖS facebook oldalán.

Mandl-Szűcs Ildikó

Kispest Klímastratégiája

Több más kerülethez és városhoz hasonlóan immár Kispest is rendelkezik Klímastratégiával, amely idén nyárra készült el. Miért fontos ez? A klímaváltozás Kispestet sem kerüli el. A stratégia szerint nálunk elsősorban hőhullámokra, viharok, hirtelen lezúduló csapadékokra lehet számítani. Ugyanakkor területünk is nagymértékben hozzájárul a globális felmelegedéshez, évente több mint 170 ezer tonnányi CO₂-t bocsátunk ki. A területnek tehát egyszerre kell csökkentenie „karbonlábnyomát” és alkalmazkodnia a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz.

A Klímastratégia felsorolja a közelmúltban a klímavédelem és az alkalmazkodás érdekében tett lépéseket, továbbá javaslatokat ad arra, hogy hogyan érheti el a terület a 2030-ra vállalt 40%-os széndioxid-kibocsátás csökkentést. 2050-re további célokat tűz ki, és felvázolja az ezekhez szükséges intézkedéseket. A stratégiát a Greendependent Intézet készítette önkormányzati dolgozók és területi civilek helyismeretére támaszkodva. Kérdőíves felmérésben feltárták

a helyi lakók hozzáállását, a legnagyobb kihívásokat és bemutatják azt a jövőképet, ahogyan a kistérség a klímabarát és jól alkalmazkodó Kispestet elképzelik.

Az önkormányzat és a lakosok (egyéni és közösségekben) is tettek már lépéseket, de bőven maradt még tennivaló. Az önkormányzat az elmúlt években például jelentősen növelte a zöldfelületek nagyságát, számos önkormányzati épület energiahatékonyságát javította hőszigeteléssel és fűtőkorszerűsítéssel, kiterjesztette a kerékpárút-hálózatot, és a helyi civilekkel együttműködésben re-poharat használ a területi rendezvényeken a hulladékcsökkentés érdekében. A helyi közösség szintén kiveszi a részét a klímavédelemből: magbörzék, palántacsereberék, bolhapiacok és Garázsvásár Fesztivált szervez, közösségi kölcsönzöt működtet, támogatja a kistermelői piacokat.

A Klímastratégia azonban rengeteg meglepő, ám kivitelezhető javaslatot tartalmaz a jövőre nézve. Épüljön napelempark vagy geotermikus erőmű? Legyen kispesti kerékpármegosztó vagy car-sharing? Használjon több helyi alapanyagot a közétkeztetés? Induljon az eddigi komposztprogram mellett esővízgyűjtő program is? Legyen kötelező a zöldtető a lapos tetős épületeken?

A Wekerletelep többször is felbukkan a stratégiában, egyrészt a rendkívül sérülékeny épületeivel, amelyeket a hirtelen lezúduló csapadék veszélyeztet, ha a csapadékelvezetés és szikkasztás nincs megoldva, másrészt a rengeteg wekerlei zöld kezdeményezés említésével.

A stratégia sokszor hivatkozik arra, hogy Kispesten nagyon kevés a zöldfelület (2 m²/fő, ami messze elmarad a 9 m²/fő WHO ajánlástól). Ez duplán is szerencsétlen. Köztudott, hogy a növények megkötik a szén-dioxidot, tehát erdősítéssel, parkosítással csökkenteni tudjuk a CO₂ kibocsátást. Másrészt pedig a zöldfelületek mérséklék a hőhullámokat és felfogják az intenzív csapadékot. A nyári melegben elég kísértő a Wekerléről a Határ-úti metróállomáshoz, hogy a bőrünkön érezzük a különbséget. Ezért is kellene kincsként tekinteni a wekerlei fasorokra és kerti fáinkra, bokrainkra. Az esővízgyűjtésre vonatkozó javaslatot is meg kellene fontolnunk, ezzel is két legyet ütünk egy csapásra: olcsóbb locsolóvízhez jutunk, és felfogjuk a hirtelen lezúduló csapadékvíz egy részét.

A stratégia és összefoglalója a <https://klima.kispest.hu> oldalon olvasható.

Olasz Krisztina

A spenót boldogsága

A szerző felvételei

Már nagyon régóta vágytam saját új-zélandi spenótra. Aki ismeri ezt a növényt, tudja, hogy az év nagyon hosszú időszakában szüretelhető, és a klasszikus spenóthoz képest húosabb, ropogósabb leveleket terem, amelyek hosszan frissek maradnak. Nem véletlenül a maorik nagy kedvence a *Tetragonia tetragonoides*. A piacon is nagyon gyakran ehhez a típusú – ahogyan kedves barátnőm, Adris nevezte, „ufőfülekre” emlékeztető formájú – szépséges zöld levelekhez juthatunk. Évekkel ezelőtt Bácsalmáson láttam először élőben. Azóta vágyom rá. A palánták sajnos nem maradtak meg, nem érezték még magukat jól a kertünkben. Idén viszont Nándi készített egy klassz magaságyást, és a paradicsomok mellé végre először sikerült időben elvetnem a girbegurba magocskákat. Nem is magocskák, elég nagy gubicsok. Még a KÖZÖS egyik fő motorjának, Krisztiánnak is adtam a magokból.

Egy ráérősebb november elejei hétvégén szüreteltem egy nagyobb adagot, mert még késő ősszel is gyönyörűen fej-

lődnek a növények, és ontják leveleiket azzal együtt, hogy meg-megcsillannak rajtuk a magkezdemények.

Először vacsorára a gyerekek nagy kedvencét, egy spenótos-juhtúrós nokedlit dobtam össze. A spenót leveleit még tisztítani sem kell, csak megmossuk, egy kis vajban kb. 20-30 dkg-ot megfonynyasztunk kissé, majd összeturmixoljuk. A már kikevert nokedli tésztához adjuk a spenótpürét, kiszaggatjuk, sós forró vízben főzzük és – az átlagos nokedlihez hasonlóan – amikor a felszínre érnek a zöld gömböcskék, és majdnem kifut a felforrrt víz, leszűrjük, leöblítjük. Azon nyomban még forrón összekeverjük tesszőleges zsiradékkal és 125 g juhtúróval. Frissen tálaljuk, tejföllel locsolhatjuk.

A spenót másik feléből spenótos-ricottás quiche-t készítettem Mautner Zsófi zseniális receptjét továbbgondolva. Ezzel a lepénnyel az egyik wekerlei sütisütőn már elhoztam a spenótos küldődját – tehát már Wekerlén is sikeresen tesztelve lett az ízélmény!

Először a liszt-hez keverem a sőt, szétmorzsolom benne kissé a hideg, felkockázott vaját. Nem baj, sőt fontos, hogy a vaj kisebb darabokban megmaradjon a tésztában, az majd finoman szétolvad sülés közben, és könnyűvé varázsolja. Ezért lényeges, hogy a víz is elég hideg legyen. A vajas liszt-hez hozzáadom a jéghideg vizet, gyorsan összeforgatom, megkímélve kezem melegétől, épphogy összeálljon. A hűtőbe teszem rövid időre.

A tésztát kinyújtom, kerek (kb. 25 cm átmérőjű), kivajazott piteformát kibélelek vele. Lehet próbálkozni nehezebbel, én csak simán sütöm 200 fokok előmelegített sütőben, először 25 percig, ügyelve arra,

HOZZÁVALÓK:

A tésztához:

- 15 dkg liszt,
- csipet só,
- 12 dkg vaj,
- 0,5 dl jeges víz

A töltelékhez:

- 10-20 dkg spenót,
- diónyi vaj,
- 1 tojás és 1 tojássárgája,
- 1,5 dl tejszín,
- 1,5 dl tej,
- 1 teáskanál mustár,
- 10 dkg ricotta,
- só,
- bors

hogy a legkevésbé boruljon be az oldala.

Míg sül, a spenótot megfonynyasztom kevés vajon. A tojásokat, a tejszínt, a tejet, a mustárt (épp finom zöldborsosat) összekeverem alaposan, megsózom, majd megborászom.

A tésztát kivesszem a sütőből, szétosztatom a pitén a spenótot, ráöntöm a tojásos keveréket, majd kiskanállal szétadagolom rajta a ricottát darabokban, foltokban, úgy, hogy minden területre jusson. A lepényt 25-35 percig sütöm még tovább, addig, amíg megszilárdul és kicsit meg is pirul. Kicsit kihűlve, salátával a legfinomabb, de még hidegen is kiváló falatokkal lesz dolgunk.

Az új-zélandi spenót addig fog virítani a kertünkben, míg jönnek a fagyok, és mivel elhullajtja magjait, jövőre – remélem – újra spenótban fog bővelkedni az ágyás. Hálás vagyok érte.

Heuer Orsolya

A FIDENCIA GYÓGYSZERTÁR

(1191 Bp. Corvin krt. 7-13., Tűzoltóság mögött)

betegközpontú ellátással, tanácsadással várja betegeit.

Nyitvatartás:

H-Cs:

8.30-19.00,

Péntek:

8.30-18.30

Telefon:

280-72-27

Vérnyomásmérés, koleszterinszint - és vércukorszint mérés.

Bankkártyát és egészségbiztosítási kártyát elfogadunk.

A Gyöngy Patika keretein belül minden hónapban más AKCIÓ!

Wekerlei Mozgásműhely – online órarend Honlap: www.wekerleimozgasmuhely.hu Telefon: 06 -70/381-6122, romhanyine@wekerleimozgasmuhely.hu

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT
7.00 - 10.00	STRETCHING	GERINCORNÁ	IZOMKONTROLL	GERINCORNÁ	GERINCORNÁ
				(habdó)	
17.00 - 21.00	GERINCORNÁ	BODYART	KÖTŐSZÖVEI TRÉNING	GERINCORNÁ	GERINCORNÁ
	GERINCORNÁ	BODYART light		(kezdo)	STRETCHING
					IZOMKONTROLL

Az új típusú „rugalmas online órá” széles időszámban teszi lehetővé a foglalkozások megtekintését a Wekerlei Mozgásműhely (WMM) vendégei számára. Mindenki csatlakozhat, akinek érvényes bérlete van, melyet átutalással lehet megvásárolni. (Unicreditbank, 10918001-00000103-85070006 Romhányiné Kovács Mária)

Mit kell tenni, ha szeretne részt venni az online foglalkozásokon?

1. Csatlakozni kell a „Wekerlei Mozgásműhely online órák” facebook csoporthoz.
2. A „WMM online órák” facebook oldalán az aktuálisan kiírt foglalkozásokra a csatlakozási szándékot, az órarend szerinti kezdő időpontig jelezni kell.
3. Az órá megkezdésekor az adott foglalkozás elérhetővé válik azoknak, akik arra előzetesen jelentkeztek és érvényes bérlettel rendelkeznek.
4. Az órá – az órarendben jelöltek szerint – 3-4 órán belül tekinthető meg, akár részletekben is.

Az órán mindenki saját felelősségére vehet részt!

Mit kell tenni, ha személyes foglalkozáson kíván valaki részt venni?

Személyi edzésre és kiscsoportos (6-7 fős) órák látogatására van lehetőség, elsősorban a gerincproblémák kezelésére. További info: telefonon, e-mail-en és a Wekerlei Mozgásműhely honlapján.

R.ing Bt
Rothman Ferenc
www.ringingatlan.hu
30-223-0986
ringingatlan@gmail.com

Kedves Olvasó!

Meghitt, békés Karácsonyi Ünnepet
és sikeres, egészséges újesztendőt
kívánunk!

Kedves Olvasó!

Kérem, engedje meg, hogy bemutatkozzam. A nevem Főrizsné Baráth Brigitta, Wekerlén élek, és ingatlanközvetítő -értékbecsülő szakvizsgával rendelkező ingatlanreferensként tevékenykedem immár 23 éve a Wekerletelepen, és egész Budapest területén.

Vállalom, hogy minden ügyfelemnek szakmai tudásom legjavát nyújtva segítek, legyen szó eladásról, vételről, értékbecsülésről, felújításról vagy e tranzakciók teljes körű jogi ügyintézéséről.

Számomra nagyon fontos a bizalom és a diszkréció, ezért az adásvételhez szükséges jogi háttérrel és a teljes körű földhivatali eljárást tapasztalt ügyvédi iroda, az energetikai tanúsítvány kiállítását megbízható építész-iroda, a felújítási megbízásokat pedig évtizedek óta a munkámat segítő csapat teljesíti.

*Remélem,
nemsokára önt is
az ügyfeleim között
köszönhetem!*

*Hívjon
bizalommal!*

Főrizsné Baráth Brigitta

[www.ingatlanvarazs.hu](http://wwwingatlanvarazs.hu) Facebook oldalam:
Wekerle Ingatlan Iroda

Tel: 06/309-332-592

 Email:
forizsnebrigitta@gmail.com

**A COVID-tól függetlenül
elvitteles és kiszállított
menürendelést felvesszünk:**
(06-70) 434-3383
RENDELÉSELVÉTEL: december 19-ig
ÁTVÉTEL: csak a halászlé december 23-án
16:00 órától, a többi december 24-én 11:30 óráig
utána lehúzzuk a vasrolót és BEZÁRUNK!
Cím: Wekerle-1192 Bp., Kós Károly tér 11.

Éléskamra Étterem

Ezért főzünk mi! Válasszatok főztjeinkből:

Szögedi halászlé
1.790 FORINT/adag

Töltött káposzta
1.390 FORINT/adag

Böszégtál
12.900 FORINT/tál

Idén karácsonykor
nem akarok főzni!

Én se...!

Nagyon Boldog
Új Évet kíván:
az Éléskamra

Ha tetszett amit
ettél-láttál
akkor lájkoljál:

/eleskamraetterem

Shetland U. K. Nyelviskola

- * Nyelvtanfolyamok Wekerlén
- * Kihelyezett vállalati nyelvoktatás
- * Angol és német EuroExam vizsgáztatás
- * Külföldi nyelvtanfolyamok és tanulmányutak szervezése

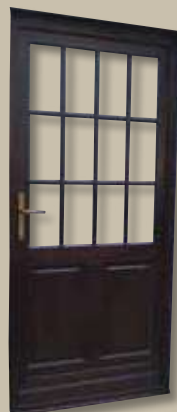

1192 Budapest,
Kábel u. 10.
tel: (06 1) 357 1456
(06 30) 952 1202
shetland@shetland.hu

WWW.SHETLAND.HU

FK nyilvántartási szám: B/2020/000281

Minőségi hőszigetelt fa nyílászárók gyártása

Ajtóinkat és ablakainkat egyedi méretekben gyártjuk az Ön igényeinek megfelelően, felméréstől a beépítésig. A nyílászárókra rendelhető spaletta, tokborítás és további rengeteg kiegészítő, mint például álosztó, külső-belső párkány, szúnyogháló, stb. Továbbá vállaljuk íves vagy szögletes ablakok elkészítését, beépítését is. Wekerlén számos referenciánk megtekinthető. Kérje ingyenes felmérésünket és árajánlat készítésünket!

Elérhetőségeink:

2220 Vecsés, Liszt Ferenc u. 5.

Tel: 06-29-352-053 • Mobil: 06-70-421-7753

E-mail: info@bartfa.hu • weblap: www.bartfa.hu

NEMES-FRÍZ Kft.

Minőség – Harmónia – Design

*Egyedi tervezésű bútorok és nyílászárók
készítése, Külső ajtók, ablakok, Belső ajtók,
Konyhabútorok, Egyéb bútorok*

Nyitva tartás: H-P: 7-16-ig
Mobil: 06-30-9243-503
e-mail: info@asztalosmuhely.hu
asztalosmuhely.hu

Karácsonyi adománygyűjtés

Wekerlén is hagyománnyá vált, hogy gyűjtést szervezünk karácsony előtt a közvetlen környezetünkben élő segítségre szorulóknak.

Minden eddiginél nagyobb szükségünk van az egymásra figyelésre és a törődésre. Idén is szeretnénk segíteni, de a pandémiás időszak miatt kicsit másképp. Pénzadományokat fogadunk, melyet élelmiszer utalványváltására fordítunk, ezeket juttatjuk majd el wekerlei önkéntesek által a kiválasztott címekre.

A pénzadományokat a WTE
Unicredit 10918001-00000020-16620010
számú számlájára várjuk.

Köszönjük adományát!

*Wekerlei Társaskör
Egyesület*

Adventi Naptár

2019

december 1.

„Az adventi várakozás lényege szerint: várakozás arra, aki van; ahogy a szeretet misztériuma sem egyéb, mint vágyakozás az után, aki van, aki a miénk.”

(Pilinszky János)

december 2.

„Egy nap eltelt, telik kettő – csak kibirom valahogy! Még akkor is, ha a felhő eltakarja a napot...”

(Szabó T. Anna)

december 3.

„A legjobb módszer önmagunk felvidítására, ha felvidítunk valaki másét.”

(Mark Twain)

december 4.

„Beszélni kell, mert a hallgatásnak egész fészekalja rút, fekete kisgyereke születik: a félreértés, a sértődés, a megbántott önérzet, a kétely.”

(Szabó Magda)

december 5.

„Mikulás közeleg nagy zsákkal, szalutál katonás haptákkal...”

(Szabó T. Anna)

december 6.

„Az igazi Mikulás ilyen. Figyel, szeret, és ad. Pont úgy, mint te.”

(Csitáry-Hock Tamás)

december 7.

„Ne félj! A félelem a halálnak nem szab gátat, az életnek viszont igen.”

(Nagib Mahfúz)

december 8.

„Van-e érzés, mely forróbban és sejtlemesebben megdobogtatja az emberi szívet, mint az ünnep és a várakozás izgalma?”

(Márai Sándor)

december 9.

„A szívem mélyén mindig karácsony van. A szívemben rejtegetett zug, ahova visszajárok örülni, maga a karácsony.”

(Szabó T. Anna)

december 10.

„Mindenkit a saját maga által húzott lelki falak tesznek vakká arra, hogy hű-e önmagához, és a valódi énjét mutatja-e a világ felé.”

(David Deida)

december 11.

„A boldogság titka s a művészet csúcsa úgy élni, mint mindenki más, s mégsem hasonlítani senkihez.”

(Simone de Beauvoir)

december 12.

„A tudás és a bölcsesség talán egyformának tűnnek, pedig nem azok. Amit az iskolában vagy magadtól megtanulsz, az a tudás. A bölcsesség ezzel szemben az, amit akkor szerzel, ha felhasználod a megtanultakat.”

(Shunmyo Masuno)

december 13.

„Ha valaki szisztematikus rendben elő tudja adni, hogy mely okokból kifolyólag, s milyen indokok alapján szereti azt, akit szeret, az vagy úgy hiszi, hogy a jól nevelt emberek így kell beszélnie, vagy sohasse szeretett.”

(Ancsel Éva)

december 14.

„A hagyományt nem ápolni kell, hisz nem beteg, nem is őrizni, mert nem rab. Hagyományaink csak akkor maradhatnak meg, ha megélik őket.”

(Sebő Ferenc)

december 15.

„Az élet értékét nem a hosszúságával mérjük. Az a fontos, hogyan használjuk ki a ránk bízott életet. Te hogyan használod ki ma az életed?”

(Shunmyo Masuno)

december 16.

„És be is mehetsz – vár az ünnep, és minden zárt ajtót kitar. A fa alatt angyalok ülnek – az ünnep azé, aki vár.”

(Szabó T. Anna)

december 17.

„A határozottság azt jelenti, hogy képes vagy megbízni magadban.”

(Shunmyo Masuno)

december 18.

„Az örök próbálkozás pedig a legszebb és legnagyobb isteni kegy, amely egy gondolkodónak, egy orvosnak vagy bármely halandó emberek megadatik. Az az ember, aki egész életében próbálkozik, értelmes életet él.”

(Alexandre Dumas)

december 19.

„A kert soha nem ugyanolyan egyik nap, mint a következő. Azt mondjuk: 'Minden nap új, és holnap is új lesz.' Ugyanígy van ez az emberekkel is. Mai gondjaink a nappal együtt véget érnek. Holnap te is új leszel.”

(Shunmyo Masuno)

december 20.

„És mégis álmaimban gyakorta száz karom van, s mint álombéli Isten szorítlak száz karomban.”

(Radnóti Miklós)

december 21.

„Nem tudjuk szeretni magunkat. És nem hisszük el, hogy szeretnek.”

(Ady Endre)

december 22.

„Sírní tud a szó, magától is. – Ha tudod: mosolyra tanítsd.”

(Fodor Ákos)

december 23.

„Az életben a legnehezebb a szívet meg az észet rábírní, hogy ugyanazt akarják.”

(Woody Allen)

december 24.

„Karácsonyest, nyugalmas este, szemünk a friss havon mereng; és lelkünk bánattal övezve ki tudja merre, merre leng?”

(Szabó Lőrinc)

